КОММУНИС АЖАЛАЙ УДАРНИК

Тамара Элиховна Ковалевае нимэшье залуу гэхын аргагүй. Зэл дунда зэргын наhанай, хоро хүхюутэй зугаатай ябадаг, лэн сарюун эхэнэр юм. Фабрикын хэдэн зуун хүдэлмэришэд садhаа юугээрээшье илгаагүй э эхэнэрые булта таниха, хаhан лэ газартаа мэндэ амараа урадхан хүндэлдэг, «Манай Тамара Элиховна» гээд ямар нэгэ г баяраар нэрэ обогыень дурн байдаг.

Яахадаа, ямар хадаа тэрэ эхэнэр хүдэлэйнгөө дунда иимэ hайшаал лэдэ хүртэнэб? «Ажал хүниие аршуулдаг» гэhэн арадай сэн үгэ энэ асуудалда дүүрэн харуу үгэнэ.

Зүбөөр даа, ажал. Алишье хүн ажалдаа үнэн сэхээр, оролдосотой hайнаар хандахадаа алдар солоо болодогынь мэдээжэ. Эгээл иимэ хүнүүдэй нэгэн Улаачин сэмбын фабрикын бүд нэгэшэ нүхэр Ковалева болоно.

Арбан табан жэлэй саада тэрэ фабрикын нэхэлгын цехтэ hурагшаар орохон Тамара Ковалевагай ажалай намтарые хуудаhалан хаха болоо hаа, олохон бэрхэшээл дабажа, уран бэрхэ нэхэгшэ болжо гараа. Коммунис ажалай ударнигай нэрэдэ хүртөөд, Тамара Элиховна түрэл партиингаа XXIII съездые нэрэгэй түрэтэйгөөр угтажа байна.

Долоон жэлэй түсэбые болзорынь урид дүүргэхын түлөө тэмсэдэ совет хүн бүхэн өөрыгөө зорилтые оруулаа. Коммунис ажалай ударник Тамара Элиховна Ковалева бүгэдэ арадай тэрэ тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябалсажа байна. Ажалhаа таhарангүйгөөр фабрикынгаа дэргэдэхи үдэшын техникум дүүргэжэ, предприятиингаа цехүүдэй ашаглагдажа байhан оньhото түхеэрэлгэнүүдые баранииень шудалжа, үйлэдбэриингөө технологиие hайнаар мэдэг болонхой. Иигэжэ мэргэжэл шадабариин талаар түгэс бэлдэлтэй болоод байхадаа сугтаа ажалладаг нүхэдтөө туhалха шиидэhэн юм.

«Хажуудаашни хүдэлдэг хүн өөрhөөшни гээгдэхэ ёhогүй» гэhэн тэмсэл хоёр жэлэй саада тэрэ фабрикада дэлгэрээ hэн. Тэрэнэй үүсхэлшэн Тамара Элиховна Ковалева байhан юм. Энэ тэмсэлэй ашаар шадабари мэргэжэлээр баян, үниинэй нэхэгшэд дүршэл багатай залуушуулые ажал хүдэлмэриин онол аргада hургаа. Энээнэй ашаар бүхыдөө фабрика дээрэ түрүүшүүл олошороо, ажалайнь бүтээсэ дээшэлээ, продукциинь шанар hайжараа. Үүсхэлшын hургаhан олон залуушуул өөртэйнь мүрысэнэ. Ажалайнгаа асуудалаар хэнэйшье хандахада, Тамара Элиховна арсадаггүй, шадаhан соогоо ойлгуулдаг, заажа, харуулжа үгэдэг зантай.

КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ коммунис ажалай ударник Тамара Элиховна Ковалева гурба hарынгаа даалгабариhаа гадуур 200 метр сэмбэ нэхэхэ, шанарыень нэгэ процентээр дээшэлүүлхэ гэhэн шэнэ уялга абанхай. Мүнөө халаан соо 34 метр сэмбэ нэхэхэ нормоёо ходо 40—42 метртэ хүргэнэ. Нэхэhэн сэмбынь 96,6 процент эрхим шанартайгаар абтана.

Коммунис ажалай иимэ ударнигууд республикымнай промышленностиин алишье предприятида олон. КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ, мүн партиин XXIII съездын хүндэлэлдэ социалис мүрысөө үргэдхэлгэдэ коммунис ажалай ударнигууд ехэ үүргэ дүүргэхэ, олониитэ хүдэлмэришэдтэ үнэн сэхэ ажалай үльгэр жэшээ харуулха уялгатай.

Металл болон материал арьбалха талаар Москва, Ленинградай предприятинуудай коллективүүд hайшаалта үүсхэл гаргаба. Тэрэ үүсхэлыень КПСС-эй Центральна Комитет, ВЦСПС-эй Президиум hайшаагаад, ороной промышленностиин хүдэлмэришэдые үргэнөөр дэмжэхыень уряалаа. Металл болон материал арьбалха, алмаха үүсхэл мүн манай республикын предприятинуудта дэмжэгдэжэ захалаа. Энэ хэрэгтэ коммунис ажалай ударнигууд хэзээдэ мэтэ жэшээ харуулна.

Гэхэтэй хамта, зарим предприятинуудта эмхидхэлэй хүдэлмэриин hула дээрэhээ арадай ажахыда шухала удха шанартай үүсхэл hулаар дэмжэгдэнэ. Партийна, профсоюзна организацинуудынь ажалай түрүүшүүлэй хэhэн баатаршалга, оролдолгодо анхарал багаар хандуулна. Энэ мэтын ушарhаа олониитэ хүдэлмэришэдэй дунда түрэhэн шэнэ үүсхэл, хүдэлөөн дэмжэлгэ абангүй, түргөөр унтаршана.

Коммунис ажалай ударник гэээшэ үйлэдбэриин дутагдалнуудые элишэлхэ, усадхалсаха зэргэтэй. Партийна, профсоюзай суглаан, үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ хамаг дутагдалнуудые эрид шууд шүүмжэлхэ, али бүхы шэнэ, hайшаалтай юумэндэ үргэн харгы гаргадаг байха гээшэ айхабтар шухала. Предприятинуудай үйлэдбэридэхи арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэжэ, экономическа ашаг олзыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ парти, правительствымнай зүгhөө ехэ анхарал табигдана. Энэ зорилгые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ коммунис ажалай ударнигууд эрхим жэшээ харуулдаг байна.

Предприятиингаа коллективэй нэрэ хүндын түлөө тэмсэхэ, имагтал эрхим шанартай, бүхэ бэхи эд хэрэгсэл бүтээхэ, хамаг материалаа гамтайгаар гаргашалха гээшэ мүнөө үеын гол эрилтэнүүдэй нэгэн. Эдэ эрилтэнүүдые дүүргэдэггүй хүдэлмэришэниие коммунис ажалай ударник обёоронгүй гараха ёhогүй.

Хаанашье, хэзээшье хүндэтэ нэрэ зэргэдээ хүрэмөөр байха гээшэ коммунис ажалай ударник бүхэнэй нангин уялга.

МЕТАЛЛ, МАТЕРИАЛ АРЬБАЛХА ТАЛААР СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨ ЭМХИДХЭХЭ ТУХАЙ

Үйлэдбэрые зүбөөр эмхидхэхэ, арьбалалта хэхэ, элдэб үлүү гаргаша усадхаха талаар партиин ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэриие бодотоор бэелүүлхэ зорилгоор Москвагай болон Ленинградай предприятинуудай коллективүүд металл, материал гамнан арьбалха үүсхэл гаргаа hэн.

Эдэ предприятинууд партиин XXIII съездэ hайн угтамжа бэлэдхэхэ гэжэ шиидэбэ. Тэдэнэр эрдэм-шэнжэлэлгын, проектно-конструторска организацинуудтай хамта материал, металл арьбалха хэмжээ хараалаад, тодорхой уялга абаба. Малолитражна автомобильнуудые бүтээдэг Москвагай заводой коллектив түрүү технологи нэбтэрүүлhэнэй, деталь хэлгын конструкци нарижуулан hайжаруулhанай ашаар 820 тонно металл алмаха гэжэ хараалаа. Арьбалhан энэ үнэтэ зүйлөөр «Москвич 408» түхэлэй 900 автомобиль бүтээжэ болохо юм.

Москва, Ленинградай предприятинуудай үүсхэл орон доторнай үргэнөөр дэмжэгдээ. Партиин ЦК, ВЦСПС энэ үүсхэлые hайшааhан байна.

Металл, материал гамнан арьбалха тухай асуудал арадай ажахыда тон шухала удха шанартай. Энээниие анхаралдаа абан профсоюзуудай Буряадай областной Соведэй президиум энэ асуудалаар тусхай тогтоол мүн лэ батлан абаба.

Областной Соведэй Президиум москвагайхидай, ленинградайхидай үүсхэлэй удха шанарые ажалшадта ойлгуулха, энэ үүсхэлыень дэмжэн дэлгэрүүлхэ талаар социалис мүрысөө эмхидхэхэ гэжэ профсоюзуудай областной, районно комитедүүдые, завод, фабрикануудай нютагай комитедүүдые уялгалан байна. Металл, материал алман арьбалха хүдэлөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэрээндэ хүдэлмэришэдые урмашуулха гэжэ дурадхаба.

Металл, материал гамнан арьбалха талаар эмхидхэлэй-техническэ тодорхой хэмжээ ябуулга хараалха, социалис уялга абаха хэрэгтэнь промышленна предприятинуудта туhаламжа хүргэхыень профсоюзуудай областной комитедүүдые, ВОИР-ай областной соведые, технологическа, хүдөө ажахын институдуудай, мүн техникумүүдэй профсоюзна организацинуудые областной Соведэй президиум уялгалаа.

Москвагай, Ленинградай предприятинуудай үүсхэл дэмжэжэ абаhан социалис уялгаяа бодотоор дүүргэхын тула ёhотой эрхэ байдал байгуулха талаар саг үргэлжын хиналта эмхидхэхыень профсоюзуудай областной комитедүүдые президиум мүн лэ уялгалhан байна.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 17 (11003) | 1966 оной январиин 21, пятница | Сэн 2 мүнгэн

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР Д. Д. ДУГАРОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Хүдөө ажахыда олон удаан жэлдэ hайнаар хүдэлhэнэйнь түлөө, 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Хориин аймагай Хэжэнгын совхозой директор нүхэр **Дугаров** Дондок Дашиевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1966 оной январиин 20.

ИИГЭЖЭ УРМАШУУЛАГДАНА

Хэнэйшье мэдэhээр, мүнөө республика доторнай хонидой түл абалга түлэг дундаа ябажа байна гээшэ. Ниитынгээ hурэг—хониин ажалые олошоруулха хэрэгтэ эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллажа ябагшадаа урмашуулжа, шэнэ амжалта тээшэ уряалха гээшэ баhа нэгэ илгаатай. Энэ талаар Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой правлени, партийна организациин бии болгоhон шэнэ урмашуулга олондо hайшаагдант. Эндэ мүнөө колхозой отарын хонишодой түл абалгые hайнаар үнгэргэхын тула табан хоног бүри дүн гаргагдажа байдаг болоо. Үнгэрhэн энэ табан хоногто эрхимлэhэн хонишодой бригадада «Хонишодой дамжуулгын дэбтэр» гэhэн альбом, правлени, партийна организациин Улаан тугхан, мүнгэн шантайгаар барюулагдана. Тэрэ «дамжуулгын дэбтэр» эрхимлэhэн хонишодто үгтэхэдөө, дэбтэрэй түрүүшын хуудаhан дээрэ хонишодой табан хоног соо түйлаhан амжалта тухайнь, колхозой правлени, партийна организациин амаршалга бэшэгдэдэг юм.

Түрүүшын табан хоногой дүн таргахадань колхозой ахалагша хонишон Буда-Цырен Булгатовай отарынхид эрхимлэhэн байна. Эдэнэр табан хоногой туршада 131 хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлhэн байгаа. Хоердохи табан хоногто ахалагша хонишон Бутыд Гармажаповна Банзаракцаевагай отарынхид эрхимлээ. Эдэнэр хоёр табан хоногой туршада 240 хурьга абаhан байна. Тус отарада хурьгашадаар ажалладаг Б-Н. Доржиев, Ц-Е. Гармажапов, хонишон Ц-Д. Цыденов гэгшэд ульгам бэрхээр ажаллажа тараа.

Мүн ахалагша хонишод Бутыд Батуева, Цынгэ Цыренов, Дымчик Доржиев гэгшэдэй отарын хонишод hайн амжалта түйланхай.

Хурьгадай гаража эхилhэн энэ үе соо тус колхоздо хоёр мянга табан зуугаад шэнэ түл абтаба.

А. АЛЕКСЕЕВ.

ХОНИШОДОЙ ЭГЭЭЛ ХАРЮУСАЛГАТАЙ САГ

...Д ОЛООРОО ХУРЬГАЛАА

Хонишодой эгээл харюусалгатай саг. Хурьгад олооро «адхаржа» эхилбэ. Бу... ...Цырен Данзановай отарынхид үдэр, hүни илгадгүй ажаллана. Үдэрэй 20—30 ...шодой хурьгалжа байхада ...аа амар hуултай аал... даа. Эдэнэр энэ харюусалгатай хэрэгые хэнhээшье үлүү мэдэхэ. Хонишод ...ай график табяад, ээлжээгээр хонидоо харууhалжа ...дог. Нэгэшье хурьга ...за хоролтодо оруулангүй бүрин бүтэнөөр тэжээхын түлөө хонишод үнэн зүрхэнhөө оролдоно. Тус отарынхид үбэлжэлгэдөө бүри эртэнhээ бэлдэhэн юм. Бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл өөhэдынгөө хүсөөр бэлдэжэ, хашаадаа орууланхай. Хони хурьгадайнь байра дулаахан, сэбэрхэн. Февралиин эхеэр хонидынь булта хурьгалаад байха. Ахалагша хонишон Б. Данзанов Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой суута хонишон гэжэ олондо мэдээжэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишод П-Х. Дондукова, Ц. Данзанова гэгшэд хонидоо эдеэлүүлжэ ябана.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Сошордомо дохёо

«ГЭМЫНЬ УРДАА, ГЭМШЭЛЫНЬ ХОЙНОО...»

Мүнөө хаа хаанагүй хонид олооро хурьгалжа, айхабтар харюусалгатай халуун ажалай хаhа оробо. Энээндэ эртэнhээ жэншэдгүй зохидоор бэлдэhэн, хамаг юумэеэ ябтаб байса түхеэрhэн лэ хонишод түл абалгаяа түрүүшын үдэрhөө hайнаар үнгэргэхэ байна. Харин тиигээгүй, ёhоор бэлэдхэлгүй байhаар дээрээ ортоhон хонишодто тон ехэ бэрхэтэй хүндэ байдал тохёолдоно.

Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой олонхи отарануудта түрүүшын хурьгад гаража захалаа. Теэд эндэ хонидой түл абалга бэлэдхэлтэйгээр эмхитэй hайнаар эхилээ гэхын аргагүй. Зарим газарта, жэшээлхэдэ, Покровкын бригадада хонишон А. Васильевай даадаг отарада хурьга абаха байрань хүсэд бэлэн болоогүй, hаял баригдажа, сонхо, үүдэнүүдынь хэгдэжэ байна. Үбэлэй хүйтэндэ яаража тэбдэжэ байгаад бариhан хашаань юун мүртэй байхаб даа. Хана хаяань хуу забhартай, нойтобор модоор бариhаниинь досоогоо шиигтэй.

— Иимэ байра соо хурьга абахатнай бэрхэтэйл байха даа,—гэжэ тээсгэн эндэ шалгалтаар ерэhэн хүршэ «Победа» колхозой түрүү хонишон Николай Кауров ехэл hанаата болонгёор хэлээ hэн.

Хоёрдохи бригадада хонишон А. Рябовай отарын хурьга абаха байрань үйтан, хүсэд дулаалагдаашьегүй. Үнгэрхэдөө дээрэхи үhэйнь хүндэлэн модод үмхирөөд хотойшонхой.

— Энэмнай хэзээл сүмэржэ унагша ааб гэжэ айжал байнабди. Заhаха гэхэдэ, туха болохоёо болёо,—гээд хонишод хэлэнэ.

Эндэ нарай хурьга абадаг хашаа соонь түмэр пеэшэн табигданхай. Теэд тэрэнь тойруулжа хашалта халхабша хэгдээгүй, доогуурнь hолоомо hошо дүүрэн, гал аюул болохо талаар ехэл аймшагтай. Тиигээдшье түмэр пеэшэн хурьгадай байрые юун мүртэй дулаасуулхаб даа. Нэгэн гэбэл, үнгэрмэ халуун, үгы гэбэл, ян хүршөөд байхал. Энээнhээ боложо, хурьгад бүри хүйтэ абажашье магад.

Тиихэдэ олонхи отарануудайнь эхэ хонид шадал тамираар муу, ехээр туража эхилэнхэй. Юуб гэхэдэ, үбэл болоhонhоо хойшо хонидто түс бүридэнь үдэрэй оройдоол 300 грамм үбhэнhөө бэшэ, ондоо ямаршье тэжээл үгтөөгүй. Хэрбээ үбэл эртэнhээ турахэ хонидтоо хубааринь зэргээр талха тарянай зүйл, силос эдюулжэ байгаа hаань, иимэ юумэн тохёолдохогүй hэн. Тиимэ тэжээлшье яhала бии. Гэбэшье тэрэнь мүнөө хүрэтэр отарануудта хубаагдажа үгтөөгүй.

— Мүнөө хурьгалха болошоhон хонидтоо силос эдюулхээ айнабди, дутуу түрэжэ болохо.—гэжэ эндэхи зоотехник А. Сафронова хэлэнэ.

Теэд эртэнhээ хойшо хонидто силос бага багаар дадхуулан эдюулжэ hургаха байгаа бшуу. Гадна хүсэ шадалаар нямhал болоhон, турахаяа hанаhан хонидые бэшэнhээнь илгаад эдеэлүүлхэ, тордохо байгаа. Баhал тиимэ юумэн нэгэшье отарадань эмхидхэгдээгүй. Энээнhээ болжо, хонидынь ехэнхидээ дэлэн багатайгаар түрэнэ. хурьгадыншье hула муунууд гарана.

Колхозой мал энэ жэлдэ бүдүүн тэжээлээр—40 процент, шэмэтэ тэжээлээр 30 процент хангагданхай. Тиимэhээ үбhэ тэжээлдээ нэмэри болгон, хагда, ожорhо сабшажа, мүн модоной шэлбүүhэшье ехээр асаржа хонидтоо эдюулхэ байгаа. Тиигангүй тэжээл хомор, тэрэнээ гамнаа, арьбалаабди гээд лэ хонидоо хооhоор хаажа байхадань юун бүтэхэб даа. Ой модоной захаар hууhан аад, нэгэшье отарадань модоной шэлбүүhэ хонидто эдюулжэ байхыень харахагүйт.

— Зүбшөөлгүйгөөр модоной шэлбүүhэ отолоод, ялада орохомнай гү, хяараг. Энээн тушаа хүтэлбэрилэгшэд hанаагаа табит лэ,—гэлдэнэ хонишодынь. Эдэ бүхы дутагдалнууд бүри январиин эхеэр түл абалгада бэлэдхэлые олониитын хүсэ шалгажа үзэхэдэ, элирүүлэгдээ hэн. Тэрэнhээ хойшо аяар хахад hара шахуу саг үнгэрөө. Дутуу дундануудынь үшөөл хүсэд усадхагдаагүй. Жэшээлхэдэ, Гочит тосхоной хажууда байдаг хонишон нүхэр Шурдармаевагай отарада хонидынь январиин 15-hаа хурьгалжа захалба. Теэд эндэ үдэртөө, hүниндөө хонишодой орожо дулаасаха, сай ууха гэр байхагүй.

— Бидэ гэр гэртэhээ ябаад хүдэлдэгбди. Хэрбээ эндээ даб дээрэ орохо гэртэй hаамнай ёhоор бэлэй. Тиигэхэ аргагүй, хонидойнгоо хашаа соо үнжэнэбди,—гэжэ эндэхи хонишод гомдоно.

Үнэндөө бүри намар эртэнhээ хойшо бүхы хэрэгтэй юумэ хуу hайнаар бэлдээд, хонидоо зүбөөр харууhалжа, эдеэлүүлжэ, хүсэ шадалынь муудхуулангүй байгаа hаань, түл абалга иимэ бэрхэтэй хүндөөр эхилхэгүй. тулюур түйган байдал тохёолдохогүй hэн. Одоол «гэмынь урдаа, гэмшэлынь хойноо» гэдэг энэл ха юм.

М. НАМЖИЛОВ.

Бэшүүрэй аймаг.

...д Антонин Новотный, ...Гендрих Москва ерэбэ

...КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Чехословакиин Социалис Республикын Президент Антонин Новотный, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, секретарь Иржи Гендрих гэгшэд КПСС-эй ЦК-гай уряалаар январиин 19-дэ хани ёhоор айлшалжа Москва ерэбэ.

Чехословакиин айлшадые Внуковын аэродром дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ю. В. Андропов болон бусад угтаа.

...Норвегиин гражданинуудта— совет шагналнууд

Совет сэрэгэй алба хаагшые абаржа үлдөө эрэлхэг зориг, шэн габьяа гаргаhанайнь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үеэр тэдэндэ туhа хүргэhэнэйнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Норвегиин гражданинуудые: Марта Ларсениие — Улаан одоной орденоор; Бьерне Беддари ба Хильда Кнудтцениие — «Дайшалхы габьяагай түлөө» медаляар шагнаба.

(ТАСС).

Индира Ганди—Индиин Национальна конгресс гэжэ партиин парламентска фракциин ударидагша

ДЕЛИ, январиин 19. (ТАСС). Индира Ганди Индиин Национальна конгресс (ИНК) гэжэ партиин парламентска фракциин ударидагша болжо мүнөөдэр hунгагдаа.

Оронойнь президент Индиин парламентын гүримтай зохилдуулан, ударидахы партиин парламентска фракциин хүтэлбэрилэгшые Премьер-Министр болгон томилоод, шэнэ правительство эмхидхэн байгуулхыень тэрээндэ даалгаба.

Голосованида хабаадаhан 526 депутатай 355-ниинь Индира Гандида дүүгаа үгөө.

Нүгөөдэ кандидат — финансын министр байhан Морарджи Десай 169 дуу абаба.

Индира Ганди—Индиин премьер-министр

ДЕЛИ, январиин 19. (ТАСС). Индиин Национальна конгресс гэжэ партиин парламентска фракциин шэнэ ударидагша болжо Индира Гандиин hунгагдаhантай дашарамдуулан, Индиин Премьер-Министрэй уялгые дүүргэжэ байгаа Гулзарилал Панда правительствынгаа тушаалhаа бууhан тухай мэдүүлгэ ороной Президент Сарвапалли Радхакришнанда мүнөөдэр барюулба. Пандын кабинедэй тушаалhаа бууhые зүбшөөгөөд, шэнэ правительство эмхидхэхыень Индира Гандида Президент даалгаа.

Индира Ганди пресс-конференци хэбэ

ДЕЛИ, январиин 19. (ТАСС). Шэнэ кабинедые эмхидхэн байгуулга хэдэн хоногто үргэлжэлхэ байха гэжэ г-жа Индира Ганди Индиин Президенттэй уулзаад ерэhэнэй hүүлээр пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

Наhа бараhан Премьер-Министр Л. Б. Шастриин Ташкентын Декларацяар абаhан уялгануудые Инди дүүргэлтэ болгохо байха гэжэ И. Ганди хэлэбэ. Манай Премьер-Министрэй абаhан уялгые дүүргэхэ ёhотойбди. Ташкентын Декларации түрүүшын алхам болоно. Амгалан шэглэлтэй ямаршье алхам — hайн алхам гээшэ.

Лал Бахадур Шастри миниии эсэгын баримталдаг байhан политикын гол хараа бодолые, конгрессэй хараа бодолые үргэлжэлүүлээ, тэрээнhээ сухариха ёhогүйб.

Инди мүнөө экономикын талаар бэрхэшээл үзэжэ байнхай. Оромнай энэ бэрхэшээлые дабан зайсуулха байха гээд найданаб гэбэ.

Индиин правительствын толгойлогшын тушаал даажа орохоёо байхадаа Эхэ орондоо ямар хүсэлэнтэйгээр хандаха байнат гэжэ журналистнуудай асуудалда харюусан, Индира Ганди иигэжэ хэлээ: эсэгынгээ хүсэлэнгые, тайлбарилан хэлэбэл: «амгалан тайбан оршон байдал мандуулха» хүсэлэнгыень hануулха байнаб.

Бидэнэр Ташкентын хараа бодол дэмжэхэ ёhотойбди, эб найрамдал хангахые оролдохобди гэжэ И. Ганди мэдүүлээ.

ИНДИРА ГАНДИИН НАМТАР

Индира Ганди 1917 оной ноябриин 19-дэ Аллахабад хотодо түрэhэн. Швейцарида ба Англида, hүүлээрнь Шантиникетандахи (Калькутта шадар) Вишвабхаратиин энэдхэг университедтэ hураhан байгаа. 21 наhатайдаа Индиин Национальна конгресс (ИНК) гэжэ партида ороhон юм.

Гушаад онуудай үеэр Ванар Сена гэжэ хүүгэдэй эмхи тогтооhон, удаа тээнь студентнэрэй эмхинүүдтэ хабаадаhан байха.

Индира, тэрэнэй наhа бараhан нүхэр, түрүү үзэл бодолтой журналист, ниитын-политическэ ажал ябуулагша Фероз Ганди национально-сүлөөрэлгын тэмсэлдэ хабаадаhанай түлөө Англиин колониальна засагаархидай зүгhөө хэдэ дахин мүрдэгдэн хэhээгдэhэн байнад.

Индира Ганди социальна тэдхэлгын талаар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Харууhагүй үхибүүдые hургаха «Юул Сахайог» гэжэ центрэй, Аллахабадай хүдөө нютагуудтахи эхэнэрнүүд болон үхибүүдые hургаха «Камала Неру видьялай» гэжэ центрэй, мүн ороной элдэб нютагуудтахи үхибүүдэй амарха «Бал Бхаван» гэжэ центрнүүдэй түрүүлэгшэ юм.

Индира Ганди Азиин, Европын, Американ оронуудта нэгэнтэ бэшэ аяншалан айлшалhан. Советскэ Союзда хэдэ дахин ерэhэн байна. Индира Ганди өөрынгөө эсэгын — Джавахарлал Неругэй албанай хэрэгээр аяншалхадань оло дахин үдэшэжэ ябалсаhан байгаа. 1959 ондо ИНК гэжэ партиин түрүүлэгшын тушаал даагаа hэн.

Индира Ганди 1955 онhоо ИНК-ын хүтэлбэрилхы зургаанай — хүдэлмэришэ комитедэй гэшүүн, мүн энэ партиин Центральна парламентска комитедэй гэшүүн байдаг. 1964 онhоо Информациин ба радио дамжуулгын министрэй тушаал даана.

И. ГАНДИ:

„Амгалан байдал батадхаха уялгатайбди"

ДЕЛИ, январиин 19. (ТАСС). Индиин Национальна конгресс гэжэ партиин парламентска фракциин ударидагшые hунгажа дуугаа үгэлгын үрэ дүнгэй соносхогдомсоор И. Ганди ИНК-ын парламентска бүлэгэй гэшүүдтэ хандан, мэдүүлгэ хэбэ. Этигэл найдабари үзүүлhэнэйнь түлөө баясхалан хүргөөд, ИНК парти саашанхи ажал ябуулгадань нэгэн hаналтайгаар дэмжэлгэ үзүүлхэ гэжэ найдаhанаа элирхэйлбэ.

«Өөрынгөө эсэгэдэл адляар бишье нациингаа зарсаньби гэжэ өөрыгөө ходо тоолодог байгааб. Махатма Ганди, Джавахарлал Неру, Лал Бахадур Шастри манай арадта саашанхи замыень заажа үгөө. Энэ замаарнь даган дабшаха hанаатайб» гэбэ. «Шастри бүхы амиа наhаяа амгалан байдалай хэрэгтэ зорюулаа. Амгалан байдал батадхаха, мүн ороноо бэхижүүлхые оролдохо уялгатайбди» гэбэ.

Премьер-Министрэй уялгые дүүргэгшэ Г. Л. Нанда конгрессэй парламентска бүлэгэй ударидагшын тушаалда hунгагдаhантайнь дашарамдуулан, Индира Гандиие амаршалаад, Джавахарлал Неругэй тодорхойлhон гол ёhонуудые тэрэнэй басаган бодото дээрэнь сэхэ шууд бэелүүлхэ гэжэ, Махатма Гандиин, Джавахарлал Неругэй, Лал Бахадур Шастриин орхиhон баян уг заншалые шэнэ ударидагша улам арьбадхаха байха гэжэ этигэhэнээ элирхэйлэн мэдүүлбэ.

«Ехэхэн бэрхэшээл оронойнгоо үзэжэ байhан үедэ И. Гандиие өөhэдынгөө ударидагша болгон hунгабабди. Эдэ бэрхэшээлнүүдые хамтын хүсөөр зайсуулха ёhотойбди. И. Гандиин хүтэлбэрилхэ Индиин правительство энэдхэг арадай байдал улам hайжаруулхын тула эрид шууд, үрэ ехэтэйгээр ажаллаха байха гээд найдана, этигэнэбди» гэжэ ИНК-ын түрүүлэгшэ К. Камарадж хэлэбэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

АМЖАЛТЫН ТҮЛХЮУР ЭНДЭҺЭЭ ЭХИТЭЙ

Ажалша бэрхэ арад зонойнгоо дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулжа, орон дотороо боложо байһан һонинтой сагүргэлжэ танилсуулжа байха гээшэ нютаг бүхэндэхи агитаторнуудай нангин уялга болонхой. Энэ талаар Баргажанай XXII партийна съездын нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци ойлгууламжын хүдэлмэри арад зонойнгоо дунда яһала һайнаар ябуулжа, шэнэ амжалта тээшэ зорюулжа, уряалжа байдаг.

— Манай партийна организациин агитаторнуудай дундаһаа Уланай дунда һургуулиин багшанар онсо шалгардаг. Эхин партийна организацинуудай дундаһаа Хилганын партийна эхин организаци һайн амжалтатай, — гэжэ колхозой парткомой секретарь С. Л. Гатапов хөөрэнэ.

Хилгана. Үргэн Хүнтэйн баруун захаар түбхинэһэн энэ тосхондо ерэхэдэ, хаанашье, илангаяа малшадай һууринжаһан газараар ябахада шэнэ амжалта тээшэ уряалһан лозунг, плакатанууд малшад, хонишодой гэр бүхэндэ дүүрэн. Зарим отара, тосхоной гудамжаар ябахада, хуушан, шэнэшье соносхол, мэдээсэлнүүд холоһоо аржын харагдаха. Эдэнэрэй заримые болгоожо уншахада уласхоорондын, мүн ажабайдалай энэ тэрэ асуудалда зорюулагдаһан лекци болохонь, үгышье һаа, хэдэн үдэрэй тэндэ болошоһон мэдээсэлнүүд харагдаха. Нютагай ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэриин хирэ-хирэ болоод ябуулагдадаг байһыень эндэһээ ойлгожо, мэдэжэ абахаар. Һүни, үдэрыешье мэдэнгүй ажаллажа байһан һаалишад, үхэршэд, хонишодтоо ошожо, зүг зубхис бүхэнэй һониной дээжэ, оронойнгоо малшадай туйлаһан амжалтануудтай саг үргэлжэ агитаторнуудай танилсуулжа ябадагайнь ашаар, эндэхи отделениин малшад, хонишод эрхим амжалта туйлажа, нютаг, аймаг соогоо суурханхай. Тэдэнэй тоодо 100 эхэ хониһоо 96 хурьга абажа түлжүүлһэн Радна Табханаевич Гармаев, һү һааха жэлэйнгээ түсэбые хэдэн һараар уридшалан дүүргэһэн һаалишад Дулма Шадаева, Шалсама Бадмаева, Мария Очирова болон бусад бии.

— Отделениимнай агитаторнууд жэлэй дүрбэн сагта таһалгарягүй ажалшан зонойнгоо дунда ябажа, орон доторхи, мүн хилын саана болоһон һонинтой танилсуулжа байдаг. Илангаяа КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй материалнуудтай малшад, һаалишад, хонишодые һайн танилсуулжа, ойлгуулжа гараһан байха. Мүнөө Хилганын гүүртэ, отаранууд дээгүүр ябажа, ойлгууламжын хүдэлмэри үнгэргэдэг агитаторнуудаймнай тоо 23 болонхой,—гэжэ Хилгана нютагай эхин партийна организациин секретарь Б. Э. Шараев тэдэнэрэйнгээ хэһэн, бүтээһэн ажалаар омогорхоно.

23 агитатор. Энэмнай нэгэ нютагта үсөөн бэшэ аабза? Һуралсалай шэнэ жэлһээ энэ нютагта найман жэлэй һургуулиин нээгдэһэнһээ хойшо агитаторнуудынь бүришье һаа олошорһон байна. Дүлэтэ үгэнүүдээрээ арад зоной дунда мэдээжэ болоһон эдэ агитаторнуудай дунда багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, нютагай эдэбхитэд, коммунистнууд олон. Жэшээнь, агитаторнууд Ц. Р. Ачитуева, В. З. Будаев, Д. Р. Раднаев, Н. З. Садаева, Г. Ш. Будаева болон бусадай хэһэн, бүтээһэн ажалые магтан дууламаар. Эдэнэр хирэ-хирэ болоод лэ хэдэн километрэй газарта байрлаһан малшад, хонишодтоо ошожо, уласхоорондын темээр, үхибүүдые хүмүүжүүлхэ болон медицинскэ асуудалнуудаар лекци уншаһан, хөөрэлдөө үнгэргэһэн байдаг.

Ажалшадай дунда ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг эдэнэрнай өөһэдөө уран һайханай бүлгэм эмхидхээд, малшад, хонишод, һаалишадтаа ошожо, уран һайханай концерт, наада зугаа эмхидхэжэ ерэдэг болонхой. Уран һайханай бүлгэмэйхидэй гүүртэ отара дээгүүр ябахадань Хилгана нютагай библиотекые даагша Любовь Ринчинова эдэнэртэй суг ябалсажа, нүүдэл библиотекэ эмхидхэдэг. Мүн Уланай сельпогой нүүдэл автолавка баһал эдэнэртэйгээ хамта малшад, хонишодтоо хүрэжэ ерэнхэй, баяр дээрэ баяр найр дээрэнь найр зугаа дэлгэжэ, худалдаа наймаа эмхидхэһэн байдаг.

Хилганын уужам һаруул, уни бутарма дулаан клуб соонь үдэшэ бүри шахуу гэхээр һонирхолтой хөөрэлдөөн, лекци үнгэргэгдэжэ байдаг. Энээнһээ гадна, нютагай залуушуул сүлөөтэй сагтаа эндээ сугларжа, теннис, шатар, даам, биллиард наададаг, спортоор һорёо, мүрысөө үнгэргэжэ байдаг болонхой.

— Манай клубтал һайн клуб бүхы Уланай сомон соо үгы юм. Һаянай энэмнай ууралаар дулаасуулагдадаг болоһонһоо хойшо бүришье һаа дулаан, зохид болоо.

Бүхэли үдэрөө хээрэ хүдэлмэри хэжэ ерэһэн бидэнэр дулаан клубтаа сугларжа, сүлөөтэй сагаа һайнаар үнгэргэдэг болообди, — гэжэ эндэхи залуушуул омогорхолдоно.

Нээрээшье тус клуб культурын бусад гуламтануудта орходоо ажал хүдэлмэреэ ёһотой һайнаар эмхидхэжэ шадаһан байна. Клубта киногой гаража байгаа һаань, нүгөөдэ зал соонь залуушуул—бүхэ барилдаагаар гү, али штанг үргэлгөөр мүрысэжэ, эндэ орогшодоо баясуулжа, омогорхуулжа байдаг юм.

Үдэртөө колхозой хүдэлмэридэ ябаһан Хилгана нютагай ажалшад үдэшэндөө клубтаа сугларжа, агитаторнууд, пропагандистнуудай хөөрөө, лекци шагнахынгаа хажуугаар, спортоор бэе махабадаа хүдэржүүлжэ, сэнгэжэ, хүхижэ байдаг болоһониинь һайшаамаар.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин аша туһатайгаар эрхилэгдэдэг болоһон ушар хадаа, имагтал партийна эхин организациин тодорхой мэргэн, тоб гэмэ ударидалгаһаа эшэ үндэһэтэй гээд эндэ сэхэ тэмдэглэлтэй. Энэ талаар эндэхи парторг Бадма Эрхитуевич Шараевай эмхидхэхы үүргэнь онсо илгардаг.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хилганын отделениин партийна эхин организациин секретарь Б. Э. Шараев үүлтэртэ фермын һаалишадые газетын һонинтой танилсуулжа байна.

Авторай фото.

ТҮРҮҮ ОТРЯДА[...] АМЖАЛТА[...]

1965 ондо үбһэ ногооной
ургаса абахын түлөө оньһо
руулагдаһан звенонуудай,
мелиоративна отрядуудай,
водуудай, малшадай дунда дэ
һэн социалис мүрысөөнэй
манай «Правда Бурятии»,
ряад үнэн» газетэнүүдтэ тол
доһон юм. Мүнөө республ
колхоз, совхозуудта эдэ т
шүүлнай ерэхэ жэлдэ үбһэ
гооной баян ургаса абахын
эмхидхэлэй ямар хүдэлмэри
байна хаб гээд һонирхогдоо.

Сэлэнгын аймагай колхоз,
хозуудай луговодууд республ
газетэнүүдтэ толилогдоһон Б
шевай статья уншажа, зү
хэлсэжэ байхынгаа хажуу
ерэхэ жэлдэ эрхим амжалта
лахын түлөө шармайн орол
байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ Сэ
гын совхоздо саг үргэлжын
мелиоративна оньһожоруула
һан отряд байгуулагдаһан
Тус отрядай хүтэлбэрилэгш
совхозой главна мелиоратор А
сандр Михайлович Гусев томи
доһон байгаа. Баян ургаса хү
жа абахаар бэеэ зэһэһэн эд
112 гектарһаа дунда зэргээр
центнер үбһэ абажа, республ
дотороо суурхуулһан байна.

Эдэнэр мүнөө сабшалан ш
наг шэбхэ зөөжэ эхилбэ. Отр
хүдэлмэришэд хамтадань н
мянган тонно наг шэбхэ поли
рээ гаргаха түсэбтэй. Мүнө
хоёр мянгаад тонно наг ш
сабшалангай поли дээрэ гар
даад байна. Сабшалангай
дээрэ наг шэбхэ зөөгшэд ме
заторнууд Михаил Хороших,
пан Плеханов гэгшэд үдэр
риингөө даабари 115—120
цент хүрэтэр дүүргэнэ.

Лугомелиоративна отрядай
шууд сабшалангаа үргэлхэхэ
рэгтэ анхаралаа хандуулжа
даг. Нёдондо жэлдэ хэдэн ге
талмайда гирбицит сасаһан
Мүнөө жэлдэ тэндэхи һөөг
гааһад сабшагдажа, газа
һайжаруулагдажа эхилээ. «С-1
гүхэлэй трактораар сабшал
газар сэбэрлэгшэ Дмитрий Б
дин үдэртөө 120—130 пр
хүрэтэр нормоёо дүүргэнэ.
нэй хажуугаар сабшалан
тошо халяаха, хабартаа үһ
риин хүдэлмэри хэхэ барилга
хэгдэнэ.

Нүхэр Гусевай отрядайхи
жэлдэ 2340 гектар газар
үбһэ ургуулжа, гектарай
зэргээр 9 центнер үбһэ хур
абаха зорилготой. Тэрэ тоодо
гектарһаа 15 центнер, 360-
20 центнер үбһэ хуряажа аба
түсэблэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ эдэнэр
шалан дээрээ аммиагай үһа
жа, үтэгжүүлгэ хэжэ турш
байгаа. Энэнь яһала һайн
дүн харуулһан. Үнгэрэгшэ н
эдэнэр 236 гектар талмайда
миагай үһа сасаһан байна.
хэдэ туршалга хэхын тула үча
бүхэндэ ондо ондоо нормото
эдэнээ сасаба.

А. АФАНАСЬ[...]

ШЭНЭ КУЛЬТБАЗА

«Байкал» колхозой Цыбикжап Ринчинович Дымпиловэй хүтэлбэрилдэг барилгашадай бригада «Оронгодой» гэжэ һууринда шэнэ культбаза барижа, ашаглалгада үгэбэ. Энэмнай һаалишад, малшадай ашаг ехэтэйгээр ажаллаха, арюун сэбэр, элүүр мэндэ ажаһууха, аятай зохидоор, баяртай зугаатай амарха, ном, газетэ, журнал уншаха, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ ябадалдань үргэн арга боломжонуудые олгохо түб гуламта болоно. Оронгодойн культбазые нээлгэ дээрэ дүрбэн фермын һаалишад, хоёр гүүртын малшад эндэ сугларба.

Олоороо сугларһан малшад адууһа малаа ябал һайнаар ондо оруулхаб, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, түл абалгые эрхимээр эмхидхэхэб гэжэ хөөрэлдөө. «Байкал» колхозой түрүүлэгшын уялгые гүйсэдхэжэ байһан зоотехник Михаил Дубжирович Цыренов эдэ асуудалнуудаар малшадта заабари үгэһэн, тэдэнэй һанамжа дурадхалнуудые шагнаһан байна.

Мүн Утаата-Далахайн сомоной Соведэй депутадууд мал адуулагша Цырен Шагдуров, һаалишан Цырен-Дулма Дармаева гэгшэд өөһэдынгөө хэжэ байһан ажал хүдэлмэри тухай һунгагшадтаа хөөрэжэ үгэһэн, тоосоһон байна.

Колхозой клубые даагша Владимир Дабаевич Бадмаев культбазые элдэбын лозунг, плаката, диаграммануудаар шэмэглэн гоёогоо.

Хойшодоо колхознигууд эндээ ходо сугларжа, наада зугаа эмхидхэжэ байха. Эндэ һарадаа 2—3 дахин кино харуулагдахаар хараалагдана.

Д. ВАНЧИКОВ.

Захааминай аймаг.

Республикын мастер-луговод А. И. Батышевай үүсхэлые дэмжэнэ

ОЛОНОЙ ХУСЭН ОНШОТОЙ

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой суута луговод Михаил Михайлович Максимов жэлһээ жэлдэ нуга сабшалангһаа үндэр баян ургаса ургуулдаг. Һүүлэй хэдэн жэл соо колхозой бүхы сабшалан дээрэһээ дунда зэргээр гектарай 19 центнер үбһэ хуряажа абаһан байна. Мүнөө нүхэр Максимов республикын луговодуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, нэгэдэхи шанда хүртөө, Луговодоор юһэдэхи жэлээ ажаллана. Ажалай баян дүй дүршэлтэй. Тэрэнэй хөөрөө доро толилхомнай.

Түрүүшын амжалта

1958 он. Тэрэ жэл ган гасуур байжа, талха таряанай ургаса бирагүйхэн юм һэн. Сабшалангһаашье мүртэй ургаса абаагүйбди. Гектарай 7 центнер ядаа, гэжэл абагша бэлэйбди. Эгээл тэрэ үбэл намайе луговод болгожо табиһан юм. Назар Калашниковтай хоюулан бүхэли үбэлдөө хүдэлжэ гараабди. Даажа абаһан газарнай балай ехэшье бэшэ һэн, зуугаад лэ гектар байгаа. Нүхэрни хүдэлмэришэ бэрхэ, урагшаа һанаатай хүн юм һэн. Юу хэлэхэб даа, эртэ үглөөнһөө, үдэшэ орой болотор сабшалан дээрээ мунхихаш. Тэрэ үедэ сабшалан дээрээ наг шэбхэ мори шаргаар лэ зөөдэг байгаабди. Урдань наг шэбхэ сабшалан дээрэ абаашажа хаяад, тэрэнээ мүртэйгөөр жэгдэлжэ тараадаггүй ушарһаа биратай ургаса абтадаггүй байгаа.

Назар бидэ хоёр нигэжэ ажалладаг һэмди: шэбхээ сабшалан дээрэ гаргамсаараа балуураар тэрэнээ бутаргажа тараажа, жэгдэлээд, үһалдаг байгаабди. Үһалһанайнгаа һүүлээр үлэһэн монсо сонсо шэбхээ дахин бутаруулан жэгдэлхэш. Нигэжэ ажаллаһанаймнай үрэ дүн харагдаба. Тэрэ жэл манай участогта үбдэг тулама үдхэн тунга ногоон ургаа һэн. 100 гектар үһалагдаһан газарһаа хамта 4.500 центнер һайхан үбһэн суглуулагдаа. Энэнь гектарай дунда зэргээр 45 центнер үбһэн гараһан болоно. Тэрэ үедэ үзэгдөө дуулдаагүй ургаса абтаба гээшэ гэжэ байжа манай Шэнэ, Хуушан-Заганаар хөөрэлдэдэг болобо. Назар бидэ хоёртошье «үндэр малгай» үмдэхүүлэгдээ һааб даа.

Тиихэдэ манай колхозой бараг, үрэжэлтэй һайн газар гэжэ тоологдодог Богомазовский, Ваночкин гэжэ газарнуудһаа дунда зэргээр гектарай 9 центнер үбһэн абтаа һэн.

Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн суута луговод Василий Александрович Герасимовай үүсхэлээр гушаад онһоо нуга сабшалангһаа үндэр ургаса абахын түлөө социалис мүрысөөн Буряад оронооронай үргэнөөр дэлгэрээ бэлэй. Тэрэ саг элихэн һанаандамни ородог. Герасимовай үүсхэлээр нилээдгүй юумэ хэгдэһэншье байха. Ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэдэг байгаабди.

Теэд лэ муу гэхэдэ, табяад оноор нуга сабшалангаа һайжаруулха хүдэлмэри оройдоо зогсоогдошоһон юм. Луговодуудта салин хүлһэшье мүртэйгөөр түлэхэеэ болишоо һэн. Өөһэдөө бэлдэһэн үбһэ тэжээлнай малдаа хүрэхэеэ болижо, 1953—54 онуудта гаднаһаа үбһэ зөөдэг болоо һэмди. Центнер үбһэнэй үнэ сэн ехэл бологшо.

1958 онһоо бүхы сабшалангаа бэшэшье һаа, нилээд ехэ сабшалан үһалагдажа, бараг ургаса абтаһан байха. Бүхы сабшалангайнгаа гектар бүриһөө 11,6 центнер үбһэ ургуулаа һэмди. Хамга 13.470 центнер үбһэн хуряагдаа. Малнай үбһэ тэжээлээр дутамаггүй ондо ороо һэн. Тиигэжэ тэрэ жэлһээ хойшо ондоо тээһээ үбһэ асархаа болижо, өөһэдынгөө хүсэндэ найдадаг болообди. Жэл ерэхэ тума үһалагдадаг газараа үргэдхэжэ, үтэгжүүлжэ захалаабди.

Баян ургаса— оролдолгын хүсэн

Түхэреэн жэл соо сабшалан дээрээ хүдэлмэри ябуулаагүй һаа, мүртэй ургаса абахагүйш. Бидэ бүри халуун намарһаа шахуу - эхилжэ сабшалан дээрээ наг шэбхэ гаргадагбди. Үбэлынь тошо халяахаш, зарим газарта саһан ехээр тогтоогдодог. Апрель һараһаа эхилжэ наг шэбхээ тараадагбди. Түрүүшээр сабшалангаа балуураар ута рууһь жэгдэлээд, һүүлээрнь хүндэлөөшэнь ябуулдагбди. Энэ хүдэлмэри хоёр хоёр дабтагдадаг. Тииһэн хойноо үһаяа табижа, сабшаландаа тараадагбди. Эндэ тон наринаар ажаллаха хэрэгтэй. Жэгдэ бэшээр тараабалшни зарим газарта хэмһээ үлүүсэ үһан бии болоод, намаг болошохоёо забдаха. Нэгэ хэды саг үнгэрһэн хойно хүнгэн борнойгоор наг шэбхээ борнойлдогбди.

Наг шэбхын шэнгэн шүүһэн, ёһотойл һайн үтэгжүүлгэ гэжэ һанагшаб. Бидэ энэ жэлдэ фермынгээ хажууһаа сабшалан хүрэтэр ханааб татаабди. Энэ ханаабаар шэбхэтэй үһа сабшалан дээгүүр жэгдээр тараахабди. Иимэ аргаар 200 гектар сабшалан үһалагдаха. 1963 он болотор манай колхоздо луговодуудай хэдэн багахан звено ажалладаг байгаа.

— Бидэ бултал өөрынгөө колхозой нуга сабшалангаа һайжаруулжа, үндэр ургаса абахын түлөө оролдоно гээшэбди. Тиимын тула ганса нэгээрээ, ами аминдаа звено болоод хүдэлжэ байхын орондо нэгэ томохон звено болгожо бүридхөөд, бүхы колхозойнгоо сабшалангые үһалууриин болгожо, үтэгжүүлгэ хэжэ һайжаруулаял—гэһэн дурадхалтайгаар 1962 ондо колхозойнгоо правлениин урда хэдэ дахин хандаа бэлэйб. Теэд минии дурадхал тэрэ үедэ дэмжэгдээгүй һэн. Харин 1963 ондо минии хүсэл бэелүүлэгдэжэ, табан хүнһөө бүридэһэн томохон звено эмхидхээд 480 гектар сабшалангай талмайе үһалжа эхилээ һэмди. Олоороо хүдэлхэдэ оншотойхон даа. Сабшалангаа гурба дахин үһалаабди. Наг шэбхэшье горитойхон гаргагдажа тараагдаа. Тиигэжэ 480 гектар сабшалангһаа дунда зэргээр гектарай 28 центнер үбһэн абтаа. Зарим газарта бүришье ехэ ургаса хуряагаабди. 92 гектар газарһаа гектарай 41 центнер, Солонцы гэжэ газарта 32 гектар талмайһаа гектарай 60 центнер ургаса абаабди. Иимэ ургаса абаад байхадамнай, манай колхозой правлени звенодомнай үшөө 2 хүниие нэмэжэ үгөө һэн. Тиигэжэ 7 хүнһөө бүридэһэн манай звено колхозойнгоо бүхы сабшалангые үһалжа, үтэгжүүлжэ эхилээбди. Манай агроном Иван Астахович Ревенский эрдэм номтой, дүй дүршэлтэй хүн даа, ходо заабари үгэжэ туһалдаг. Агротехническэ ёһо гуримые наринаар сахижа ажалладагбди. Нёдондо 853 гектар сабшалангһаа гектарай дунда зэргээр 21,7 центнер үбһэн хуряагдаа, Сагай уларилай хэды муушье һаа, яһала һайн ургаса абтаа гээшэ бэзэ.

Мухар-Шэбэрэй үһалууриин управлениин туһаламжаар манай звено 4 томо хаалта баряа, тиихэдэ 20 километр утатай ханааб татагдаа, 82 жэжэ хаалтанууд баригдаа.

Мүнөө манай луговодууд баян ургасын түлөө оролдожо захаланхай. Сабшалан дээрэ 2.500 тонно наг шэбхэ гаргажа тараагаабди. Тошон халяагдана.

Нүхэд луговодууд! Даалгагдаһан нэгэ хэды гектар участогаа хараад лэ бү байе. Багахан участогһаа үндэр ургаса абахада бэлэн байханъ хэндэшье мэдээжэ ха юм. Тиимэ участогһаа гектарай 20—30 центнер үбһэ абажа байхада, ажахын бэшэ газарһаа 4—5 абтажа байдаг. Теэд совхозой гү, али колхозой сабшалангһаа абаһан бүхы үбһые бүридхөөд үзэхэдэ, гектарһаа мүртэй үбһэн абтахагүй байдаг. Тиимын тула өөрынгөө дүй дүршэл дээрэһээ дурадхажа байнаб. Мүнөө ганса нэгээрээ багахан участок даагаад хүдэлдэг луговодуудые нэгэдхэжэ, оньһожоруулагдаһан томохон звено болгоод, ажахынгаа бүхы сабшалан дээрэһээ үндэр баян ургаса абахын түлөө тэмсэе гэхэ байнаб.

Жэшээнь, долоон хүнһөө бүридэһэн манай звено «Заганский» колхозойнгоо бүхы 900 гектар сабшалангые даажа абаад, энэ жэлдэ гектар бүриһөө дунда зэргээр 19,3 центнер үбһэ хуряагаа. Харин тиихэдэ манай колхоз 5—6 жэлэй саада тээ гектар бүриһөө оройдоол 7—9 центнер үбһэ хуряадаг байгаа. Мүнөө олоной оншотой ажал тад ондоо үрэ дүн харуулна бэзэ.

Бидэ мүнөө КПСС-эй болохоёо байгаа XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсон, колхозойнгоо бүхы сабшалангай гектар бүриһөө 22 центнер үбһэ хуряахабди, гэһэн уялга абанабди. Мүрысэел даа, Буряад оронойм луговодууд, үндэр баян ургасын түлөө!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. М. Максимов.

Р. ЦЫДЫПОВ, бэшэжэ абаба.

ЗАХИЛГА ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨ[...]

Газетэ, журналнуудые [...]
раалгада туһаламжа хү[...]
хөөр хараалагдаһан со[...]
Улаан-Удын «Электрома[...]
на» заводой дэргэдэ эм[...]
хэгдэнхэй юм. Тус сов[...]
партийна, профсоюзна [...]
лон комсомолой орган[...]
цинуудай түлөөлэгшэд, б[...]
дээрээ 9 хүн ороно.

Соведэй гэшүүд заво[...]
хүдэлмэришэдэй дунда [...]
зетэ, журналнуудые ол[...]
тараана.

Жэшээлхэдэ, шэнэ жэ[...]
заводой хүдэлмэришэд [...]
хэһэг газетэ, журналнуу[...]
захяа, энэнь 8650 түхэр[...]
хүрэнэ. Тиин заводойхид[...]
дондонойхиһоо 4865 т[...]
ригтэ үлүү захил хээ.

— Шэнэ жэл ерээ [...]
бидэнэр хүдэлмэреэ зог[...]
гоогүйбди, — гэжэ сов[...]
хүтэлбэрилэгшэ нүхэр [...]
дахинов хэлэнэ. — Га[...]
журналнуудые тараалга[...]
гэлжэлэгдэһөөр.

Н. ХАЗАГАЕ[...]

„Буряад үнэндэ“
бэшэһэнэй һүүлээр

„ЭРШЭНЬ ҺУЛАРАА, ЗАЛИНЬ БУУРАА“

Манай газетын 1965 оно[...]
кабриин 21-нэй номерто [...]
логдоһон иимэ гаршагтай ш[...]
жэлхы статьягаар хэмжээ [...]
хыень Хориин аймагай Ү[...]
совхозой парткомой секр[...]
нүхэр Дамбаевта эльгээһэ[...]
гаабди.

— Статья соо заагдаһа[...]
тагдалнууд булта усадхаг[...]
— гэжэ эндэхи парткомһо[...]
дээсэл абтаба. Ажалдаа ха[...]
салгагүйгөөр хандаһан нэга[...]
отделениин зоотехник [...]
Полхосов, ветврач Бар[...]
гэгшэдтэ партийна эхин ор[...]
зацинн бюро дээрэ шанг[...]
нуулга хэгдэһэн байна.

АХА ДҮҮ ХАНИ БАРИСААНАЙ АГУУЕХЭ ХҮСЭН

„Правда“ газетын 1966 оной январиин 10-най түрүү бэшэг

Аха дүү арадуудай хани барисаанай түүхэ соо угаа ехэ, шухала ушар болоо. КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй совет партийно-правительственна делегаци социалис Монголоор ябаад бусаа. Энэ айлшалалга угаа ехэ аша үрэтэй байгаа. Советскэ Союзай, Монголой Арадай Республикын хоорондо хани барисаа байгуулха, харилсан ажаллаха, бэе бэедээ туһалалсаха тухай Договорто Улаан-Баатарта гар табигдаа. Договортой хамта совет-монголой коммюнике толилогдоо. Манай оронуудай, марксистско-ленинскэ манай партинуудай хоорондохи харилсаануудые һайжаруулгада шэнэ элитэ ехэ алхам хэгдээ.

В. И. Ленин, Д. Сухэ-Баатар совет-монгол барисаанда эхи табиһан юм. Манай арадууд 45 жэлэй турша соо хамтынгаа тэмсэлдэ гар гараа барилсан урагшаа дабшана. Советскэ Союзай, Монголой хоорондохи аха дүүгэй харилсаанууд марксизм-ленинизмын, социалис интернационализмын гол ёһонуудта, бүрин тэгшэ эрхэтэй байлгын, бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, бэе бэедээ үнэн зүрхэнһөө туһалха, нүхэрэй ёһоной дэмжэлгэ үзүүлхэ, али болохоор харилсан ажаллаха ёһо гуримуудта түшэглэнэ.

Аха дүүгэй хани барисаан совет делегациин Монголой газар дээрэ ерээд байха үедэ улам тодоор элирэн харагдаа. Совет арадай эльгээмэлнүүдые үнэн зүрхэнһөө хаа хаанагүй угтаа, Октябрэйн эхэ нютагта, Ленинэй партида ехээр дурлан талархажа, хүндэлжэ байһанаа мэдүүлээ.

Хорин жэлэй саада тээ, 1946 оной февраль һарада баталагдаһан хани барисаан, бэе бэедээ туһалалсаха тухай договор, экономическа, культурна харилсаан тухай хэлсээн совет-монгол аха дүүгэй харилсаануудые һайжаруулгада, манай оронуудай хоорондохи харилсаае бэхижүүлгэдэ элитэ ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Манай арадуудай аша туһада таараладамаар эдэ түүхэтэ документнүүд олон жэлнүүдэй туршада шалгаран харагдаа. Эдэ документнүүд дотор хэлэгдэһэн үг зорилгонуудай үнэн зүб байһаниинь хани барисаанай шэнэ Договор дотор бүрин баталагдаа. СССР-эй, Монголой хоорондохи аха дүүгэй харилсаануудые бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ хүсэл эрмэлзэлгэнүүд тэрэ договорто харуулагданхай.

Совет, монгол арадуудай хани барисаан политическэ, экономическа, культурна бүхы харилсаануудта элирэн харагдана. Советскэ Союзай Коммунис парти, Монголой Арадай-революционно парти хоорондоо үргэн харилсаа, холбоотой болонхой. Манай хоорондохи эбдэршэгүй заншалта хани барисаан саашадаашье бэхижэһэй, хоёр талын, тэрэшэлэн олон талын харилсаануудта, тэрэ тоодо бэе бэедээ экономическа туһаламжа үзүүлхэ Советтэ түшэглэн манай оронуудай хоорондохи экономическа, научно-техническэ харилсаан улам хүгжэн бадарһай гэжэ манай арадуудай хоёр талаһаа хүсэжэ байһаниинь Договор, Коммюнике дотор харуулагданхай.

Совет Союз, Арадай Монгол уласхоорондын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ суттаа хабаадалсана. Дэлхэйн социалис системые бэхижүүлгэ, эрхэ сүлөөгэйнгоо, социальна хүгжэлтын түлөө, арадуудай тэмсэлые дэмжэлгэ, эб найрамдалай түлөө, дэлхэйн шэнэ дайнда эсэргүү тэмсэл манай гадаадын политикын үг зорилгомнай болоно гэжэ социалис оронуудтай хамта мэдэрнэ.

Хани харилсаата социалис оронуудай бэеэ хамгаалха хүсэ шадал бэхижүүлхэ зорилгонуудтай зохилдуулан бэеэ хамгаалха зорилгоор бэе бэедээ туһа хүргэлсэжэ байдаг. Социалис бусад гүрэнүүдтэл адли СССР Монгол хоёр эб найрамдалай тала батаар баримтална, энээн тухайда договор дотор эли тодоор хэлэгдэнхэй. Хэрбээ хэрэгтэй болоо һаань эдэ гүрэнүүд хоёр ороной аюулгүй байдал, бэеэ даанхай байдал, газарайнгаа бүрин бүтэн байлгые хамгаалха зорилгоор, шухала бүхы хэмжээнүүдые, тэрэ тоодо сэрэгэй хэмжээнүүдые абаха юм.

Айлшалгын үедэ Улаан-Баатарта хэлсээнүүдэй болоходо уласхоорондын байдал түшаа шухала асуудалнуудаар, уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэхи байдал тушаа асуудалнуудаар һанал бодолоо хөөрэлдөө. Эдэ асуудалнуудаар нэгэ ниитэ һаналтай байһаниинь элирүүлэгдээ. Советскэ Союз Монгол хоёр эб найрамдал, арадуудай аюулгүй байдал сахин хамгаалха, ниитын элдэб байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондоо амгалан ёһоор зэргэ оршолгын ёһо гурим бэелүүлхэ зүураа, империалис эзэрхэг түримхэй добтолгодо эсэргүүгээр, гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсалгада эсэргүүгээр эриҙ шууд тэмсэнэ, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дэмжэхэ байһан тухайгаа, колониализмые, шэнэ колониализмые бүрин усадхахын түлөө тэмсэжэ байһан арадуудта саашадаашье туһалхаар бэлэн байһан тухайгаа дахинаа мэдүүлнэ.

Вьетнамай Демократическа Республикада эсэргүү тэмсэлээ США-гай улам үргэдхэжэ байһыень, Урда Вьетнамдахи эзэмдэлгын үргэдэжэ байһые Советскэ Союз, Монголой Арадай Республика һайн сэдьхэлтэ бүхы хүнүүдтэй хамтадаа эрид шууд буруушаана. Америкын империализмын ябуулганууд гансашье Зүүн-Урда Азида бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалда ехэ аюул тохёолдуулаад байна. Аха дүү социалис орон болохо Вьетнамай Демократическа Республикада зохихо туһаламжа хүргэхөөр, империалис эзэрхэг түримхэйнэртэ эсэргүү тэмсэлыень дэмжэхээр бэлэн байһанаа, саашадаашье дэмжэхэ байһанаа манай оронууд баталан хэлэһэн байна.

Европодо аюулгүй байдал хангаха, Германиин асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ зорилгоор ашатай туһатай хэмжээнүүдые абаха шухала гэжэ Советскэ Союз, МНР тэмдэглээ. Ядерна зэбсэг тараалгые болюулха тухай договор баталха, буу зэбсэг түхеэрэлгые хизаарлаха, уласхоорондын түгшүүрил һуларуулха хэрэгтэ хүсэ шадалаа зорюулжа үргэлжэлүүлхэ хүсэлтэй байһанаа мэдүүлээ.

Америкын Холбоото Штадууд түрүүтэй империалис гүрэнүүдэй эзэрхэг түримхэй аашаяа улам ехэдүүлжэ байһантайнь дашарамдуулан империализмда эсэргүү, түрүү үзэл болтой дэлхэйн бүхы хүсэнүүдэй, эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудай, социализмын бүхы оронуудай нэгэдэл бэхижүүлхэ шухала. Коммунизмын хэрэгэй түлөө, эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай түлөө интернациональна угаа ехэ харюусалгатай байһанаа тохёолдоол байһан оршон байдалда парти бүхэн һайнаар мэдэрхэ зэргэтэй.

«Уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэ бии болоһон бэрхэшээлнүүдые дабаха, хани барисаата социалис оронуудай нягта жагсаалые, бата нэгэдэлые бэхижүүлхэ хэрэгтэ, мүн 1957 оной Деклараци дотор, 1960 оной Мэдүүлгэ дотор найруулагдаһан, аха дүү коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай хамтаараа зохёон табиһан зорилгонуудые хүсэндэнь хүргэхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан оролдолгоёо саашадаашье үргэлжэлүүлхээр эрид шиидэнхэй байна гэжэ хоёр делегаци мэдүүлбэ» гэжэ совет-монгол коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

СССР-эй партийно-правительственна делегациин Арадай Монгол ошожо ерэһэн дүнгүүдые, хоёр ороной хани барисаанай шэнэ Договорые, совет-монгол коммюникее совет, монгол арадууд угаа ханамжатайгаар хүлеэн абаа. Эдэ документнүүд хадаа Советскэ Союзай, Монголой Арадай Республикын хоорондохи, Советскэ Союзай Коммунис партиин, Монголой Арадай-революционно партиин хоорондохи аха дүү ёһоной харилсаануудые улам һайжаруулгада шухала хүбитаяа оруулаа гэжэ эдэ арадууд тоолоно. Тиибэшье айлшалалга, документнүүдтэ гар табилга хоёр ороной хоорондохи харилсаанһаа бүри ехэ удхатай шанартай. Эдэ ушарнууд социалис хани барисаата оронуудай нэгэдэл бэхижүүлгэдэ, дэлхэй дээрэ социализмын байдал батадхалгада туһалхаһаа гадна Азида, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгэдэ һайнаар нүлөөлхэ байха.

Арадай эд зөөрие алмаха, гамнаха талаар Москва, Ленинградай түрүү предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлые дэмжэн, манай республикын арадай хинагшад хабаата ажахы, эмхи зургаануудтаа ниитын эд зөөрие алмаха, гамнаха, машина механизмуудые бүтээсэтэй һайнаар хүдэлгэхын түлөө тэмсэжэ ороһон, олохон, дутуу дунданууды элирүүлнэ, хэмжээ абхуулна.

Энээн тухай энэ ээлжээтэ хуудаһандамнай толилогдобо.

АРАДАЙ ЭД ЗӨӨРИ АЛМАХА, ГАМНАХА

ҮҮРГЭ, ХАРЮУСАЛГАНЬ ЕХЭ

Партийно-гүрэнэй хиналтые арадай хиналта болгон хубилгаха тухай шухала шиидхэбэри СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ абтажа, партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха бүлэг, постнууд арадай хиналтын бүлэг, постнууд болгогдоо бэлэй.

Энэ хэмжээн ямар удхатайб гэхэдэ, арад зониие шалгалта, хиналтын хүдэлмэридэ олоор хабаадуулха, гүрэнэй хэрэгүүдые ударидалгада арад ниитые үргэнөөр элсүүлхэ, парти, правительствын директивэнүүдые советскэ, ажахын болон бусад эмхинүүдэй ямараар бэелүүлжэ, социалис хуулиин ямараар сахигдажа, дүүргэгдэжэ байһые шалгаха гэһэн. «Манай совет хиналтын гурим хадаа эгээл демократическа, бодото арадай гурим мүн. Манай социалис гүрэн дотор бүхы эрхэ, тэрэ тоодо мүн хинаха эрхэ хадаа ороноймнай бодото эзэд болохо арад зондо үгтэнэ. Олониитын хиналтада совет гүрэмнай найдамтайгаар түшэглэнэ. Хиналтада улад зоной олooрoo хабаадалсаха тума, гүрэниие хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые үргэнөөр элсүүлхэ тума гүрэнэймнай системэ уламжа һайнаар хүдэлхэ болоно» гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ Л. И. Брежнев хэлээ һэн.

Арадай хиналтын амжалтань, эршэ хүсэниинь предприяти, колхоз, организацинуудта тогтоогдоһон бүлэг, постнуудай—эдэбхитэдэй оролдолго үүсхэлһээ дулдыдана.

Мүнөө арадай хинагшадай үүргэ зорилгонь бүри ехэ болобо, ажал хүдэлмэриинь онол аргашье улам нарижахань.

1965 оной хоёрдохи хахадта саг болзоройнь хүсэхэдэ арадай хиналтын түлөөлэгшэдые нютаг нютагуудта дахинаа һунгаа бэлэйбди.

Республика доторнай арадай хинагшадые һунгаха 4 мянга шахуу суглаануудта 100 мянга шахуу ажалшад хабаадаһан байна. Эндэ арадай хинагшадай ажал хүдэлмэри согсологдоһон, дүй дүршэлынь тодорхойлогдоһон, алдуу дутуунуудынь элирүүлэгдэһэн, али олон һонирхолтой һанамжа, дурадхалнууд анхаралда абтаһан байха юм.

Республика доторнай арадай хиналтын 2544 бүлэг, постнууд тоологдоно. Тэдэнэй зэргэдэ 17216 эрхим түлөөлэгшэднай жагсаба. Энэнь урдынхиһаа 3906 хүнөөр гү, али 29,3 процентээр олон. Шэнээр 297 бүлэг, постнууд байгуулагдаа. Хуушан бүридэлэй 53,6 процентнь шэнэдхэгдээ. Арадай хинагшадай зэргэдэ КПСС-эй 6753 гэшүүд, кандидадууд, 2485 комсомолшууд, 5133 эмэгтэйшүүл тоологдоно.

Улаан-Үдэ городто арадай хинагшадай тоо 4201 хүнөөр олошороо гэхэ гү, али 40 процентээр нэмээ. Тэдэнэй дунда зоримгой, урагшаа һанаатай, коллективэйнгээ ажал хүдэлмэриие һайжаруулхын, ажахыгаа гээгдэлһээ гаргахын хойноһоо үнэхөөр оролдоһон, партийна организацидаа ехэ туһа нүлөө үзүүлһэн хүнүүд яһала олон. Жэшээнь, Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводто цеховой гурбан бүлэг, хоёр пост шэнээр байгуулагдаа. Тус заводой арадай хинагшад, мүн олохон эдэбхитэд өөһэдынгөө үүсхэлшэ бэрхэ түрүүлэгшэ нүхэр Н. Т. Шляхтын ударидалгаар үйлэдбэри дээрээ электрын элшэ хүсэ, түлишэ, материал гамтайгаар гаргашалха нарин нягта шалгалта хэжэ байна.

Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй бүлэг, постнууд баһал магтаалтай. Тэндэ арадай хинагшадай абьяас түгэлдэр ажал хүдэлмэриин аша туһаар олохон дутагдалнууд зайсуулагдаа. Тус завод орон доторoo түрүү заводуудай зэргэдэ гаража, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг һүүлэй хэдэн квартал соо алдангүй барижа ябана. Мүнөө үедэ КПСС-эй сентябриин Пленумэй шиидхэбэриин ямараар бэелүүлэгдэжэ байһаниие шалгана, хэхэ, бүтээхэ юумэеэ тодо һонороор түсэблэнхэй.

Хүдөө нютагуудтахи арадай хинагшадай тоо нилээд олошорoo. Энэ ехэ һайшаалтай. Жэшээлхэдэ, Бэшүүрэй аймагта урдань 600 шахуу хинагшад байһанаа, мүнөө 830 хүн болоо. Бэшүүрэй, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозуудта, Калининай нэрэмжэтэ, «Дружба», «Рассвет» колхозуудта мүн лэ арадай хинагшадай бүлэг, постнуудай зэргэдэ урдынхиһаа хоёр дахин олон хүнүүд жагсанхай.

Хүдөөгэйхидэй тоогой ингэжэ олошорхотой хамта, гадна ажал хүдэлмэриинь арга шадабаришье нилээд дээшэлһэн байна.

Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой арадай хинагшад КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлхэ талаар үнэхөөр бодото туһаламжа үзүүлдэг. Гэбэшье партийна, комсомолой болон колхозникуудай хамтын суглаанууд дээрэ шүүмжэлэл гараа һэн. Энэ хинагшадынь үнгэрэгшэ зун нооһо хайшалалгые бүхы дээрэнь хинажа байһан. Тэрэнэй аша туһаар нооһо хайшалалга тон богони болзорто, һайн шанартайгаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэгдэжэ, гүрэндэ нооһо худалдаха түсэбынь 139 процент дүүргэгдээ һэн. Һүүлдэ арадай хинагшадые һунгаха суглаануудай болоходо, эдэбхи үүсхэл гаргадаггүй гэшүүдынь болюулагдаһан, һэлгэгдэһэн байха юм. РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Г. Г. Цыремпилова, механизатор Ф. Г. Халиуллин, хонишод Н. Ф. Гомбоев, Ц. Ж. Эрдынеев болон бусад, дүн хамта 73 хүн һунгагдаад, мүнөө үедэ яһала шударгыгаар хүдэлжэ байнхай. Бүлэгэй бюрогой түрүүлэгшэ—коммунист нүхэр Ю. Ю. Цыбикжапов.

Гэбэшье, гүрэн түрын удха шанартай иимэ шухалын шухала—арадай хиналтын ажал хүдэлмэриие хаа хаанагүй жэгдэ һайнаар ябуулна гэхын аргагүй. Зарим газарта бүлэгүүд тон үсөөхэн хүнөөр бүридүүлэгдэнэ, хүдэлхэдөөшье ахирханууд. Жэшээнь Сэлэнгын аймаг. Тэндэ промышленностиин предприятинууд олон бии. Теэд бүхы аймаг соонь арадай хинагшад миил 742 хүн тоологдоно. Баунтын, Ахын аймагуудта арадай хинагшадай тоо урдынхиһаа үсөөн болошоо. Шэнээр тогтоогдоһон олохон бүлэг, постнууд ажалаа үшөө ёһоор ябуулжа эхилээдүй байһаар. Үнжэгайржа болохогүй. Дутагдалнуудаа дары зайсуулха хэрэгтэй. Арадай хиналтын комитет, бүлэг, пост бүхэнэй гол зорилгонь мүнөө үедэ юуб гэхэдэ, түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй даалгабариие амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэнь предприяти, колхоз, совхозууд, эмхи зургаануудта туһалха, КПСС-эй түүхэтэ XXIII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө оролдохо болотдоно.

Һаяхан СССР-эй арадай хиналтын комитет арадай зөөри алмаха, гамнаха тушаа Москвагай, Ленинградай промышленна түрүү предприятинуудай коллективуудай үүсхэлые дэмжэн һайшааха зуураа, арадай хиналтын бүлэг, постнуудай урдахи зорилгые тодорхойлһон тогтоол абаа. Энэнь арадай хиналтын комитедүүдэй, бүлэг, постнуудай ажал ябуулгада үдэр бүриин туһаламжа үзүүлжэ, тэдэнэй үүсхэлые али болохоор дэмжэхэ ёһотой. КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй эрилтэ иимэ һэм шуу.

Арадай хиналтын эмхи зургаанууд партийна организацинуудай хүтэлбэри доро, өөрын олон бүлэг, постнуудта түшэглэн, бэедээ даажа абаһан ехэ харюусалгатай зорилгонуудаа амжалта түгэсөөр бэелүүлхэ байһаниинь дамжаггүй.

Б. СЕМЕНОВ.

ШАЛГАХАБДИ, ТУҺАЛХАБДИ

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленум хадаа промышленностиин үмэнэ айхабтар ехэ зорилгонуудые табиһан байна. Тэдэ зорилгонуудай бэелүүлгэдэ арадай хиналтын бүлэгүүд, постнууд предприятинуудай бүхы ажал хэрэгтэнь бодото нүлөө үзүүлхэ ёһотой.

Арадай хиналтын бүлэгүүдэй гэшүүдые һунгаха үедэ партийна, профсоюзай болон комсомолой организацинууд өөһэдынгөө эрхим түлөөлэгшэдые олоор эльгээһэн байна. Тиимэһээ арадай хиналтын хурса нюдэн хаа хаанагүй һэргэг хёрхо байха гэжэ найдагдана.

Манай локомотив-вагон заһабарилгын завод дээрэ арадай хиналтын 36 бүлэг, 8 пост байгуулагданхай. Тэдэнэй бүридэлдэ заводоймнай табан зуу шахуу хамагай эдэбхитэй, үнэн шударгы хүнүүд ажаллана. Энээн дээрэ «Комсомолой прожекторэй» ажалые нэмэлсэхэдэ заводой ажал ябуулгадахи, тэрэнэй коллективэй ажабайдалдахи али бүхы дутагдалнуудтай тэмсэхэ айхабтар ехэ хүсэн болоно.

Арадай хинагшадай ажалые хүтэлбэрилхэ заводой түбэй бүлэг 53 хүнһөө бүридэнхэй. Тэрээнэй ударидалгаар саг үргэлжэ ажаллаха 9 комисси байгуулагдаба.

Комиссинууд мэнэ һаяхан байгуулагдабашье, даалгагдаһан ажалдаа эдэбхитэйгээр орожо эхилээ. Ойрын гурбан һарада ябуулха ажалайнгаа түсэб, хэмжээнүүдые хараалаа. Тэдэнэй хэхэ ажал угаа ехэ. Продукциин шанар шалгаха хиналтын комиссиин хүтэлбэрилэгшэ нүхэр П. М. Шелудько комиссиин гэшүүн нүхэр В. Б. Саржан хоёр заводой техническэ хиналтын таһагай начальник нүхэр Г. А. Репинтэй хамта локомотив хабсаралгын цехэй олониитын инспекторнуудай хабаадалгатайгаар заһабариһаа гараһан тепловоз шалгажа, олон дутагдалнуудые элирүүлһэн байна. Энэ хадаа арадай хинагшадай ажал хүдэлмэреэ эдэбхитэйгээр эхилһэнэй гэрэшэ мүн. Локомотив заһабарилгын цехүүдэй хүтэлбэрилэгшэд зохихо дүнгэлтэ хэжэ, голодоһо гаргагшадые элирүүлэн, саашадаа ажалаа һайжаруулха талаар эрид хэмжээ абаха болоно.

Мүнөө арадай хинагшад электрын элшэ болон түлишэ гаргашалгые шалгажа байна. Мүн һаяар складуудта бии түхеэрэлгэнүүдые шалгажа, тэдэниие ашаглаха талаар дурадхал, һанамжануудые бэлэдхэхэ юм.

Арадай хинагшад нүхэд М. Я. Степавай, Ц. Ж. Аюшеев, С. С. Бадмажапов гэгшэд үнгэтэ металлнуудай хадагалалга, тэрэнэй үртэһэ өөдэһэ суглуулгын байдалые шалгаһан байна. Энэ талаар локомотив хабсаралгын, нормалиин болон вагон заһабарилгын цехүүдтэ тон хангалтагүй байба. Үнгэтэ металлай өөдэһэ, химгадаһануудые суглуулжа абаха ябадалые хайхараагүйн шалтагаанһаа үнгэрэгшэ жэлэй туршада завод арба гара мянган түхэригэй гарзада ороһон байха юм. Эдэ цехүүдэй хүтэлбэрилэгшэд С. С. Пирогов, М. Л. Цось, М. П. Суворов гэгшэдтэ заводой парткомой болон арадай хиналтын зүгһөө хатуу һануулга үгтэһэн юм. Эд материал гаргашалха, бүридхэхэ хэрэг эли бодо һайжаруулагдаба.

Металл болон материалнуудые гамнаха, арьбалха тушаа Москвагай, Ленинградай промышленна түрүү предприятинуудай коллективүүдэй гаргаһан үүсхэлые манай заводой коллектив һайшаан дэмжээ. Энээнтэй дашарамдуулан цех, участок бүхэндэ металл болон бусад эд материалнуудые бүридхэхэ, хадагалха, ашаглаха ябадалые нарижуулха, тэрэниие гаргашалха хэрэгтэ техникын талаар үндэһэ баримтатайгаар зохёогдоһон түрүү нормо нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэридэ хэрэгтэй эд материалнуудые хэрэгсэлһээ үлүү ехэ запас байлгахагүйн хойноһоо шангаар тэмсэхэ ёһотой. Мүн машина түхеэрэлгэнүүдые һайнаар ашаглаха, шэнээр оньһожоруулагдан табигдаха түхеэрэлгэнүүдые түргөөр ашаглалгада оруулгыень хинаха болоно.

Һаяхан манай заводой арадай хинагшадай хамтын суглаан болоожо, КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлгэдэ арадай хинагшадай зорилго гэһэн асуудалаар ЛВРЗ-гэй начальник нүхэр Е. П. Павленкын элидхэл шагнаһан, зүбшэн хэлсэһэн байна. Тэндэ арадай хинагшад ажалайнгаа дүй дүршэл, туршалгануудые андалдаһан байха юм.

Арадай хинагшадһаа ороһон бэшэгүүдые хаража үзэхэдэ, заводойнгоо ажал хүдэлмэриие һайжаруулха, дутуу дунданууды нь зайсуулха хэрэгтэ хүдэлмэришэдэй һанаа сэдьхэлээ зобожо байһаниинь мэдэгдэнэ. Тэдэнэй эдэбхи үүсхэл улам дээшэлүүлхын тула дохёо бүридэ харюу үгэжэ, заагдаһан дутагдалда заабол хэмжээ абажа байха шухала. Мүн арадай хинагшадай, бүлэг, постын түрүүлэгшэнэр семинарнуудые үнгэргэжэ, тэндэ дүй дүршэлөө андалдаха, заабари үгтэхэ байна.

И. ПЫТИН,
ЛВРЗ-гэй арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводто электрын элшэ хүсэнэй гаргашалгые шалгаха талаар арадай хиналтын бүлэг гэшүүн Б. А. Степанов (баруун гарһаа) котельнэ цехэй мастер С. П. Яньков, И. А. Шарук гэгшэдтэй хөөрэлдэжэ, арадай хиналтын бүлэгэй ажал ябуулгын хараалһан хүдэлмэриин дүүргэлтые шалгажа байна.

В. МУЛЛЕРАЙ фото.

ТРАКТОР АГТА УНААНУУДНАЙ...

Хамаг шахуу ажал хүдэлмэримнай мүнөө үедэ машина техникын хүсөөр бүтээгдэдэг болоо. Эдэниие һайнаар ашаглажа шадаа һаа, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлхэ байна. Колхоз, совхозууднай машина, техникээр яһала һайнаар хангагданашье.

Хориин аймагай ажахынууд бүхы дээрээ совхозууд лэ хаям даа. Һүүлэй табан жэлэй турша дотор эдэнэй машинно-тракторна паркын хахадһаа ехэнхи хубинь шэнэлэгдэһэн. Жэшээнь, аймагай ажахынууд 1966 оной январиин 1-нэй байдалаар бүхыдөө 540 тракторта байгаа һаа, эдэнэйнгээ 228-е 1961 онһоо тон шэнээр абаһан. Үгышье һаа, ороохо сэбэрлэдэг оньһон 79 механизмтай һаа, тэдэнэйнь 75-ниинь үнгэрһэн табан жэл соо абтаһан.

Зарим совхозуудта энэ ехэ хүсэн—машина техникээ яһала муу бэшээр ашаглана. Чисаанын совхоз омскынхидой онол арга нэбтэрүүлэнхэй. Эндэ заһабарилгын мастерской ажахын тоосоондо оронхой. Энээнэй аша туһаар техникэ заһабарилга, ашаглалга дээрэ нилээд ехэ алмалта туйлагдана.

Механизатор ажалдаа һайнаар хандабал. ажалай үнэхөөрөө ехэ бүтээсэ, үрэ дүн туйладаг байна. Жэшээнь, тракторист А. В. Андриевский (Хэжэнгэ) ДТ-54 маркын шэнэ трактор 1957 ондо даажа абаһан юм. Тэрэ гэһээр 11370 га зөөлэн хахалалгын сэнтэй хүдэлмэри хээ, тракторынь капитальна заһабарида оройдоол нэгэ дахин ороо, мүнөөшье бүтэн зандаа. Иимэ байхадань хэды ехэ зөөри алмагдана гээшэб.

Гэбэшье, бүхы аймаг дотор юрэнхы дээрээ бирагүй юумэн үзэгдэнэ. Һүүлэй гурбан жэлэй дүнгүүдые сасуулхада, трактор ашаглалга нилээд доошоо ороһон. Хэрбээ 1964 ондо условно трактор бүхэндэ зөөлэн хахалалгын 343 гектар хүртөө һаа, 1965 ондо энэнь 305 гектар болоо.

Зарим газарта трактор, машинануудаа зүбөөр ашаглахын хойноһоо оролдоногүй, механизаторнуудаа һэлгэнэ, һолино. Жэшээнь, Үдын совхоздо тракторнууд болон бэшэ машинануудаа тушаан-абалгын, тушаан үгэлгын ямаршье саарһагүйгөөр гансахан сезоной үедэ хэдэн олон хүнүүдтэ дамжуулан үгэһэн байна. Тиигээд трактор, машинануудай ямараар ашаглагдажа байһаниинь отделениие эрхилэгшэдэй гү, али бригадирта сүм даалгагданхай. Эдэнэр бултанай хойноһоо хинажа, шалгажа үрдидэггүй, ехэ оролдолго гаргадагшьегүй. Мүн огто хайхардагшьегүй ябадал үзэгдэнэ. Жэшээнь, «тракторнай эбдэршоо, яаха ёһотойб» гэжэ нэгэ трактористын гомдол барижа ерэхэдэ, Анаагай совхозой хоёрдохи отделениие эрхилэгшэ нүхэр Гыргенов (өөрөө механик ха юмши) «поршениинь газаашаа бултайшоогүйл сагта хүдэлжэ яба», — гэжэ айхабтар дээрэлхүүгээр захирһан байха юм.

Гадна хэһэн ажал хүдэлмэри, гаргашалагдаһан тоһо, горючи бүридхэлдэ ёһоор абтанагүй. Зарим трактористнууд энэниие һамбаашалжа, «харанхы олзо» хэнэ. Баримта дурбадал Хэжэнгын совхоздо нормоһоо гадуур дизельнэ түлишэ 548 центнер гаргаша болоо. Энэ хаана гаргагдаһан горючи бэ?

Тракторнуудые транспортна хүдэлмэридэ ябуулхадаа харгын лист дээрэ тэмдэглэхэ саг ерээ гээшэ ха. Тиихэдээ хэхэ ажал, маршрут, хэды зайда ябаха, хэды дахин эрьехэ гэхэ мэтэ тухайнь тэндэ эли тодоор тэмдэглэхэ болоно.

Ехэ ашаанай автомашинануудые хооһоор гүйлгэхэ ябадал гарана.

Мүн техникээ хайша хэрэгээр хадагалжа байһан ушар олон. Энээн дээрэһээ болоожо, тэдэнэй зариманайнь шухала хубинууд хулгайда оршоно.

Ехэхэн дутагдалнууд!

Эндэ хэниие зэмэлэлтэйб? Машина техникээ гамтай зохидоор ашаглаха тухай ажахын хүтэлбэрилэгшэд өөһэдөө ехэ үүсхэл гарганагүй.

Саашадаа иимэ байдал тэсэхын аргагүй... Энэниие зайсуулха хэрэгтэ олониитэ эдэбхитэйгээр оролсохо зэргэтэй.

Н. ЕГОРОВ,
Хориин аймагай арадай хиналтын түрүүлэгшэ.

ТҮРҮҮШЫН ЭЭЛЖЭЭНДЭ— ШАНАР

Онохойн модоной комбинат. Комбинадай хүдэлмэришэд нэгэ, хоёр айлай байратай, һарабшатай, дотор таһалгатай гэрнүүдые барина. Эдэ угаа зохидхон, сэбэр, һаруул, нарһан модоной дабирхайн гашуубтар хангал татаһан гэрнүүд хүдөөгэй колхоз, совхозуудай малшадта, хүдэлмэришэдэй тосхонуудай ажаһуугшадта эльгээгдэдэг.

Арад зоной ажаһуудалда нэмэри туһа оруулдаг байһанаа барилгашад өөһэдөөшье һайн мэдэнэ. Тиимэһээ Онохойн модоной комбинадай дэргэдэхи арадай хиналтын гэшүүд үйлэдбэрэе улам нарижуулан, бүтээн гаргадаг продукциингаа шанарые һайжаруулха, үнэ сэнгыень хямдаруулхын хойноһоо оролдожо, хэмжээнүүдые абажа байдаг юм. Комбинат дээрэ арадай хиналтын 12 бүлэг 28 постдо нэгэдэһэн арадай 194 хинагшад хүдэлнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй һүүлшын һарануудта гэр барилгадахи дутуу дунданууд арадай хинагшадай хүсөөр элирүүлэгдээ һэн. Шалгалтын дүнгүүдээр тус цехэй начальник нүхэр Ревякинда хатуу һануулга үгтэһэн, шанарые һайжаруулха талаар хатуу эрилтэ табигдаһан байгаа.

Нүхэд П. Н. Коренев, П. Г. Федорова, Г. Г. Агильдина гэгшэдэй толгойлдог арадай хинагшадай бүлэгүүд илангаяа эршэмтэйгээр ажаллана.

Ц. ЦЫБАНОВ.
Загарайн аймаг.

ЁДОГОРШЬЕ МОДОН СЭНТЭЙ

Ниитын хогшол зөөри алмаха, гамнаха гээшэ ажахы бүхэнэй гол зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор онсолон заагдана. Энэ зорилгоёо ямараар бэелүүлжэ байһаарнь Баргажанай леспромхозые шүүмжэлхээр байна. Эндэхид жэлэйнгээ түсэбые яһала муу бэшээр гүйсүүлээ.

Гэбэшье тус предприяти доторойнгоо арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэжэ шадаагүй. Үйлэдбэридэнь ехэ дутагдалнууд бии. Ажалайнь эмхидхэлэй гол аргань — комплексно бага бригаданууд болоно. Тиимэ ушарһаа тэдэ бригадануудта бүтэн трактор, трос, чокер гэхэ мэтэ хэрэгтэй байхаһаа гадна, мастерска участогтань нэгэ трактор хэзээдэ бэлэн байлгагдаха ёһотой. Теэд юун бэ? Лебяжинска модо бэлэдхэлэйнь пунктда нүхэр Бурлаковой бригадада модо таллуулха тракторынь эбдэрээд, тэрээнээ заһаабди гэжэ тракторист болон бэшэ хүдэлмэришэдынь аяар хоёр час үлүүтэй һаатаха юм. Энэ юун дээрэһээ тохёолдооб гэхэдэ, мастерска участогтань бэлэн трактор үгы байгаа бшуу. Иимэрхүү баримтанууд нүхэр Малыгинай бригадада, нүхэр Семеновой мастерска участогта үзэгдөө һэн. Эндэ тракторынь 12 сагһаа эхилээд, халаанай дүүрэтэр миин зогсожо байгаа.

Журавлихын ЛЗП-гэй доодо складта ажал хүдэлмэри мүн лэ эмхидхэл муутай байба. Юрэдөө зэбүү хүрэхөөр: талмайнуудаа урид сэбэрлэнгүй, модоёо ямаршье дэрэ хэнгүй буулгаха юм. Оройгоо ниилүүлэн унагаагдаһан мододой үзүүрнүүд шэлбэһэтэеэ зандаа хэбтэнэ. Трактораар энэнь бута татагдан зөөгдэнэгүй. Үзүүр бүхэниие монсойторхоно зулахын аргагүй. Иимэ байхадань ажалай бүтээсэ эрид доошолно. Складта байгаа трактораа зүбөөр ашаглаа һаань, энэ үзүүрнүүдые задалан тараажа, зулахыень зулаад, талмай дээрэ абаашажа байха һэн.

Олохон бригадануудынь халаанайнгаа даабари дүүргэхэгүй юм. Иимэһээ зарим хүдэлмэришэд мүнгэ багаар олоно.

Имагтал ажалай эмхидхэл, оньһожоруулгын муу дээрэһээ иимэ юумэн тохёолдоно бшуу.

Үшөө дурсагдаһан леспромхоздо модо бэлэдхэлэй түхеэрэлгэ, оньһонууд тон ахираар ашаглагдадаг байба. Үнгэрһэн жэлэй һүүлшын һарануудта шалгажа үзэхэдэмнай, модо зөөдэг автомашинануудые, модо таллуулдаг тракторнуудые ашаглалгын коэфициент оройдоол 0,5 болоо һэн. МАЗ-501 болон ЗИЛ-157 маркын 45 автомобильнуудай оройдоол 24-нь модо зөөдэг, ТДТ-60-75 болон С-80-100 маркын 53 тракторнуудай миин лэ 22-нь ой соо хүдэлдэг байба хаям. Машина болон механизмуудай иигэжэ һааталга хэхэнь ажалай хоморһоо бэшэ, харин техническэ харууһалга болон заһабарилгын хангалтагүй дээрэһээ, түхеэрэлгээ леспромхозой дутамагаар ашаглаһан, материально-техническэ хангалгые һулаар эмхидхэһэн дээрэһээ болоо хаям.

Жолоошодтой хөөрэлдэхэдэ: «ой соохи харгынууд тон хайша хэрэгээр түхеэрэгдэнхэй, ёһоор харууһалагданагүй, — гэжэ гомдоо һэн.

Тиигээд эндэхи машина, механизмуудынь угаа олон маркын. Энэнь заһабари хэхэ, запасной часть табиха болоходо, ехэ бэрхэшээл тохёолдуулна, автомашинанууд энээн дээрэһээ һаатана.

Тэндэ хүдэлмэриин сагые гүйсэд дүүрэнээр ашаглаха гээшэ гол зорилгонуудайнь нэгэн мүн.

Леспромхоз һэн хойноо эндэ экономиконь модонһоол болоно. Теэд энэ модондоо — гол продукцидаа ямараар ханданаб? Эзэн бусаар. Доодо складтань гол түлэб дархалалгын модон абаашагдаад лэ, харин тэрээнэй зарим хубинь, мүн түлеэнэй модод түгсүүлэйнгээ ойро орхигдошоно. Тэндэ гурбан жэлэй турша соо 43 мянган кубометр модон түгсүүлэйнгээ хажууда хаягдашоо, тэрэ тоодо дархалалгын 5,6 мянган кубометр модон оролсоно. Баһа харгын хажуугаар, ондоо тээгүүршье хаяжархиһан модод бии.

Ажал үйлэдбэридөө иимэ харюусалгагүй, эзэн бусаар хандаһанай эсэстэ дурсагдаһан леспромхоздо продукциинь өөрын үнэ сэн энэ үнгэрһэн жэлдэ түсэбтэ ёһооро доошоо орожо шадаагүй, олзо доходыншье бирагүйхэн байба.

Леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ дутуу дунданууудаа мүнөө жэлдэ заатагүй усадхажа, предприятияа ехэ гээгдэлһээ гаргаха уялгатай. Тиихэдэ хамаг үйлэдбэри дээрээ алмалта, арьбалалта хэхын түлөө бүхы коллективээрээ оролсохо, үдэр бүри ажал хүдэлмэриингөө үрэ дүнгүүдые бүридхэжэ байха, предприяти дээрээ экономическа хүдэлмэри һайжаруулха болоно. Мүн жэжэ бүхы һалбаринуудтаа — цех, экипаж бүхэндөө ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, бухгалтернууд болон хиналтынь аппарат экономическа бүридхэл тушаа гол анхаралаа табижа, бии байгаа арга боломжонуудаа элирүүлхэ хэрэгтэ туһалха ушартай.

Арадай хиналтада туһалха бүлэгүүд мүн лэ бүхы участогууд дээрэ табигдажа, ажахы дээрэ алмалта, арьбалалта хэлгэдэ бодото нүлөө үзүүлхэ болоно.

К. ЗЕНИН,
инженер-экономист.

АРАДАЙ ХИНАГШАДАЙ ДОХЁОГООР

Аргадын совхоздо 42 автомашина, 73 трактор болон бусад оньһото машинанууд бии. Тэдэниие зүбөөр ашаглаха, гамнаха, хадагалха ябадалай хангалтагүй байһаниие арадай хинагшад шалгажа элирүүлээ. Жэшээлхэдэ, «ЖВН-6» түхэлэй жатканууд болон бусад элдэб машинанууд МТМ-гэй газаагуур, хээрэ поли дээгүүр саһа хүртэ дарагдажа хэбтэһэн. Миил 13—27 мянган километр ябаһан шэнэ автомашинанууд муугаар ашаглагдаһанай шалтагаанаар хэрэгсэлһээ гараһан ушар үзэгдэнэ. Уһа, бензин зөөхэ түсхай машинануудые тэрэ шэглэлээрнь хэрэглэнэгүй.

Совхозой инженер-механик Б. Номшиев эдэ бүхы дутагдалнуудые зайсуулха талаар сэдьхэл һанаагаа зобоногүй. Машина техникые эбдэдэг, эзэн бусаар ашагладаг хүнүүд хэһээгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Арзагуунай отделениин тракторно-тараан ажалай бригадын бригадирай туһалагша Д. Жигжитов 3 трактор эбдэһэн.

Арадай хинагшадай шалгалтаар элирүүлэгдэһэн эдэ дутагдалнуудые хиналтын бүлэгэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, машина техникые эзэн бусаар ашагладаг, тэдэниие гамнаха, хадагалха ябадалые хэрэгсээдэггүй хүнүүдтэ хатуу хэмжээ абахаар шиидээ.

Автомашинануудые эбдэһэн Вл. Лю До-фун, В. Егоров, М. Урбазаев гэгшэд өөһэдынгөө мүнгөөр машинануудаа заһаха болоо. Х. Ринчино машина жолоодохо эрхэеэ хаһагдаа.

Мүн совхозой ахалагша инженер Б. М. Сангаев, инженер-механик Б. Номшиев, МТМ-е даагша Б. Улзетуев, гаражые даагша Д. Хобраков гэгшэд захиргаанай зүгһөө хэһээгдэбэ.

Л. ЦЫРЕТОРОВ.
Баргажанай аймаг.

Халаахай

АХИР ЛЭ ДАА, АХИР!

ТРАКТОР: «хүдэлгөө һаань, хүдэлхэл һэм даа, халаг».

Агтын туһа ашаа зөөлгэ, аян зам дээрэ харагдадаг юм гэлсэгшэ. Трактор агтамнай баһал тахяад, хадагалаад байхын түлөө бэшэ, хамтын ажахын ашатуһада хамаг хүсэ шадал соонь ашаглахын түлөө абтадаг, «унагдадаг» хаям даа. Теэд хаража, бүридхэжэ үзэхэдэ, халагламаар баримтанууд тодорно. Загарайн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо условно трактор бүхэндэ зөөлэн хахалалгын оройдоо 263 гектар хүртэнэ. Эндэ тракторнуудынь миин байдаггүй хэбэртэй агша. Теэд яахадаа иимэ бүтээмжэ багатайб? Дурсагдаһан колхоздо ажалай эмхидхэл айхабтар һула. Тракторнуудынь һайнаар заһабарилагданагүй, техническэ талаараа харууһа муутай.

Мүхэшэгүй зүрхэтэ морин эрдэниһээшье жэшээгүй үнэтэ эрдэни — трактор агтадаа иимэ эзэн бусаар хандахада һайн үрэ ябашье гарахагүй хаям даа. Энэ талаар дурсагдаһан колхозой булад агта «хүллэгшэдһөө» шанга эрилтэ табиха саг ерээ.

(РЕДАКЦИДА ОРОҺОН МЭДЭЭСЭЛЬЭЭ).

АРАДАЙ ХАТАРАЙ УРАН ҮҮСХЭГШЭ

Январиин 21-дэ Игорь Моисеев 60 наһатай болобо

Игорь Моисеев—арадай уран хатарай үүсхэлшэн, классик гэжэ суурхаһаар үнинэй. Үнэндөө уран хатарай эхи табилсаһан хүн юм. Теэд «классик», «эхи табилсагша» гэһэн үгэнүүд Моисеевэй шэнжэ түхэлтэйнь зохилдохогүй гэхээр. Энэмнай тогтонижорһон гурим, заабаринуудые ходо эбдэн, табиһан уран наадан бүхэндөө шэнэ юумэ үүсхэдэг, бэдэрдэг юм.

Моисеев—зориг түгэлдэр, үрэ ехэтэй үүсхэл гаргадаг, шэнэ онол арга бэдэрдэг зохёолшо. Өөрынгөө дурлаһан, зохёон байгуулһан юумэндэ—арадай уран хатарай искусствада бүхы наһаяа зорюулһан байна. Дэлхэйн арадуудай дууряагдашагүй һайхан, янза бүриин хатарай искусствада Моисеев бүхы сэдьхэл зүрхөөрөө дурлаһан хүн.

Моисеев 1924 онһоо Ехэ театрай баледэй труппын солист, бэрхэ хатаршан, уран бэлигтэй актёр байһан гэжэ үсөөхэн хүн мүнөө мэдэхэ бэээ. «Саламбо», «Футболист», «Гурбан марятан» гэжэ зохёолнуудые найруулан табихадаа. Моисеев уран шадабаряа харуулаа бэлэй... Искусствын талаар энэ уран бэлигтын саашанхи зам тодорбо гэжэ һанахаар байгаа. Теэд, эдир залууһаа хойшо арадай аман зохёолдо, гурим заншалда гэхэ гү, али хүсэд шэнжэлэгдээгүй байһан хатар нааданда дурлан дашуурһан юм. Тиин Николай Охлопковой студида ерэжэ хүдэлэлсөө һэн. Үнэндөө, тэрэнь туршалга хэжэ захалһан арадай творчествын театр байһан. Тэндэ Моисеев хатар наадананйнь талые толгойлоо. Эндэхи сценэ дээрэ «Полянка» гэжэ һайхан хатар түрүүшынхеэ табигдаа бэлэй. Моисеевэй таарyулан табиһан хатарай энэл зохёол өөрыень арадай хореографиин эди шэди шудалһан хүн гэжэ суурхуулаа.

Дүшэн жэлэй туршада хэды олон хатар наада таарyулан табяаб! Игорь Моисеев тэрэнэйнгээ гушан табан жэлыень хореографиин шэнэ искусствада зорюулһан байха. СССР-эй Арадай хатарай ансамблиин эмхидхэгдэһэн 1937 ондо Моисеевэй бэлиг шадабаринь илангаяа эли тодоор харагдаа бэлэй. Тэрэнь мүнөө Игорь Моисеевэй ансамбль гэжэ бүхы дэлхэйдэ суурхана.

Манай дэлхэй дээрэ хэдэн зуун арадууд ажаһуудаг, теэд тус бүридөө өөр өөрын хатар наада зохёодог, өөр өөрын зан заншалтай, домог түүхэтэй. Энэнь уран зохёолой барагдашагүй ехэ баялиг ха юм! Теэд дутуу зүйлынь юуб гэхэдэ, революциин урда тээ арадай хатар танца хэрэгсээдэггүй, бэшэгдэжэ абтаагүй байһан манда хүрэжэ ерэтэрээ олохон дуунуудай удхань хазагайруулагдаһан байгаа. Игорь Моисеевэй ударидаг ансамбль арадай уран хатарай эрхим дээжэ суглуулаад, тон наринаар мүлин һэргээһэн байна. Гансашье энэ бэшэ. Моисеевэй таарyулан табиһан танцанууд өөрын шэнэ удхатай, шэнэ ёһоной уран нугалбаритай, шэнжэтэй болодог. «Урда сагай зураглалнууд», «Совет үеын зураглалнууд», «Хоёр Майн нэгэн» гэхэ мэтэ хатарнууд тиигэжэ мүндэлһэн түүхэтэй. Мүн «Партизанууд» гэжэ сюитэ бүхы түбинүүдтэ суурханхай.

Арадай уран хатарай баялигууһаа абтаһан танцануудһаа гадна, Моисеевэй зохёоhон нэгэ акттай, онсо удхатай баледүүд совет хатарай искусствын алтан жасада ороо. Элитэ ехэ балетмейстер, мүн тэрэнэй ансамбль шэнэ шэнэ уран хатарнуудые зохёон өөрынгөө искусствын шэнэ үнгөөр шэмэглэн, хүнэй сэдьхэлые, ажабайдалые, баяр жаргалые магтан дуулана гэжэ 1965 оной программа гэршэлнэ.

Моисеевэйхид Сибирь ба Белоруссида, Узбекистан болон Литвада, Париж ба Прагада, Нью-Йорк болон Алжирта—хаа хаанагүй айлшалжа ябахадаа, үнэн хани нүхэдтэй болодог. Яахадааб гэхэдэ, баяр зугаа түхөөдэг искусствын хэлэн Газар дэлхэйн бүхы хүнүүдтэ ойлгосотой ха юм. Тиимэһээ энэ ансамблиин концертнүүд баяр, найрай түхэл шэнжэтэй болодог. Мүнөө сагай элитэ хореограф Игорь Моисеевэй режиссёр бэлигынь эдэ бүгэдэнһөө харагдана. Январиин 21-дэ Моисеев жара наһатай болобо. Тэрэнэйнгээ дүшэн жэлые уран хатарай хэрэгтэ зорюулһан байна. Ехэхэн юумэ хэгдээ. Теэд Моисеев түйлаһан дээрээ тогтодоггүй. Мүнөөшье энэ балетмейстер, тэрэнэй ансамбльнь шэнэ хатар танцануудые зохёожо, урданай уран хатарнуудые шэнэлжэ, зоной зориг, баяр бадаруулдаг уран һайханай искусствын түгые бүри дээрэ мандуулхын тула шэнэ онол аргануудые бэдэрнэ.

Михаил БУДНОВСКИЙ.
(АПН).

Үбэлэй үнияр манан соогуур...
Н. ВТЮРИНЭЙ фотоэтюд.

ХҮРШЭ ОБЛАСТЬҺОО ЕРЭҺЭН БЭШЭГ

Үүсхэл дэмжэгдээ

Дарһанай заводой хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ болоһон суглаан дээрээ Москва, Ленинград хотонуудай предприятинуудай металл болон бусад хэрэгсэлнүүдые алмажа, даабариһаа гадуур продукци үйлэдбэрилэе гэһэн үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

Эдэнэр байгша ондо 75 тонно металл алмажа, тэрээгээрээ 50 мянгаад түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур гаргахабди гэһэн уялга абаһан байна. Энэнь рула ашадаг табан машина, «Пионер» гэжэ барилгашадай 20 кран, гусеничнэ тракторай 2000 башмагууд болохо хараатай.

Б. БУДАЕВ.

Һонирходог болобо

Агаһаа Могойто ошоһон харгыгаар ябаһан хүн эндэхи үндэр хада хараһан лэ байхэ. Мүнөө энэ хада дээрэ телевизионно ретранслятор баригдажа, ашаглалгада үгтэбэ. Тиигэжэ округой «Победа», «Дружба» колхозуудай гэшүүд, нүүрһэнэй Орловско уурхайн шахтёрнууд Шэтын телецентрэй дамжуулга хаража һонирходог болобо.

Д-Н. ДОРЖИЕВ.
Шэтын область.

ЭРДЭМТЭДЭЙ ХАНИЛСААН

Буряадай эрдэм-шэнжэлэлгын нэгэдхэмэл институдай эрдэмтэд аха дүү Монгол ороной эрдэмтэдтэй үнинһөө хойшо халуун хани барисаатай юм. Шэнжэлэлгын талаар сугтаа экспедицинүүдые эмхидхэдэг, ном һударнуудаа ходо харилсан абалсадаг. Геолого-минералогиин эрдэмэй доктор профессор О. В. Макеев түрүүтэй отряд һүүлэй хэдэн жэлэй туршада монголой эрдэмтэдтэй хамта газарай хүрьһэ, тэрэнэй ашаглагдаса шэнжэлжэ, горитой хүдэлмэри хэһэн байна. Мүн 1964—1965 онуудта институдай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд геологиин таһагые даагша Ц. О. Очировай хүтэлбэри доро монгол геологуудтай хамта Хойто Монголой мезозойско структурые шэнжэлээ һэн. Хэлэ бэшэгэй таһагые даагша Ц. Б. Цыдендамбаев арадай аман зохёол, хэлэ бэшэг, түүхэ этнографида хабаатай материалнуудые суглуулһан байха. Институдай эрдэмтэд Монголой Эрдэм ухаанай академиин эрдэмтэдтэй бэшэг абалсадаг, научна шэнэ шэнэ, номууд библиотекэмнай таһалгаряагүй ерэжэ байдаг.

Монголой эрдэмтэд — академигууд Б. Ринчин, Ц. Дамдинсүрэн, хэлэ бэшэгэй мэргэжэлтэн А. Лубсандэндэв, Ж. Цолоо, Д. Чойжимсүрэн, археолог түүхэшэд Д. Дорж, Н. Сэрэджаб болон бусад манай институдта айлшалһан, ажал хүдэлмэритэйнь танилсаһан байна.

Н. ДУГАРОВ.

ҺААЛИШАДАЙ НАЙР

Январиин янгинама хүйтэн Эрхүү гол дээгүүр бүтүү тооһо татуулан манаруулна. Сахюур шулуун оройтой сагаан мүнгэн мүндэргын сабшал үнэр малгайнууд хүхэ манхан тэнгэриин хаяатай ниилэһэндэл хүреэтэнэ.

Эгээл тэрэ үдэр аймагай совхоз, колхозуудһаа Хэрэн тосхон зорижо гараһан автомашинанууд хурдан гүйдэлөөрөө хуа тооһо татуулан аймагайнгаа түб тосхондо ойртобо. Найр зугаатай угтамжа дээрэ хүнүүдшье олон байгаа. Түрүү һаалишадай түлөөлэгшэд «Сибиряк» колхозой һаалишан Дария Балдановна Алсыева, Туранай совхозой һаалишан Анна Банзаракшиевна Ангархаева, «Маяк» колхозой һаалишан Агафья Балдмаевна Ангрусхаева гэгшэдтэ тэрэ угтамжада хүндын дээжэ булка хилээмэ дабһатайгаар Ленинэй орденто механизатор Иннокентий Ковелев барюулаа.

Угтамжа дээрэ суглараһан бүхы һаалишад уран һайханаар шэмэглэгдэһэн, уряа лозунгнуудые дэлгэһэн «скотимпортын» хүдэлмэришэдэй клуб шэглэн ошобод. Тандэ аймагай һаалишадай найр болоо.

КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр А. Д. Таханов үнгэрһэн жэлэйнь үрэ дүнгөөр, шэнэ табан жэлэй түрүүшын ондо түйлагдахэ амжалта хүсэн тэдэнэрые амаршалаа. Тиигэжэ һаалишадай найр нээгдээ. Удаань Хэрэнэй дунда һургуулиин пионернүүд аймагайнгаа һаалишадые амаршалба.

Түнхэнэй аймагай үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр В. Д. Серебренников 1965 ондо һаалишад, малшадай хэһэн хүдэлмэриин дүн тухай элидхэл хэһэн байна. Аймагай ажахынууд гүрэндэ һү тушааха үнгэрэгшэ оноймгоо түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэн байха юм. Найр дээрэ олон һаалишад үгэ хэлээ.

Мүрысөөндэ шалгараһан эрхим һаалишадта хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаһан байна.

Удаань аймагай Соёлой байшангай уран һайханай бүлгэмэйхид концерт харуулаа.

В. МАШКИНОВ.

ЭНЭ УГАА ҺОНИН

ШУЙСКА уездын Введенскэ тосхондо 18-дахи зуун жэлэй дундуур ажаһууһан таряашан Яков Кирилловэй түрүүшын һамган 21 удаа түрэхэдөө, 57 үхибүү гаргаһан: дүрбэ дахин — дүрбэ-дүрбые, долоон удаа—гурбаадые, арба дахин—хошоодые. Хоёрдохёо абаһан тэрэнэй гэргэн долоо удаа түрэхэдөө — нэгэ дахин — гурбые, зургаа дахин — хошоодые гаргажа, бүгэдэ 15 хүүгэдые түрэһэн байна.

Мүн тэрэ нютагай үшөө нэгэ таряашан Федор Васильев гэгшэ түрүүшынгээ эхэнэрһээ 69 хүүгэдтэй байгаа: дүрбэ дахин — дүрбэ-дүрбэн, долоо удаа — гурбаадые түрэһэн, арбан зургаа эхирлэһэн. Баһа тэрэнэй хоёрдохи һамган 8 дахин түрэхэдөө 18 үхибүү гаргаа: хоёр дахин — гурбаад, зургаан — эхир.

ТОБОЛЬСКО гимназиин директорэй бүлэ 17 хүүгэдтэй байгаа. Тиигээд тэрэнэй хамагай одхониинь алдарта химик Д. И. Менделеев боложо тодорһон юм. Тэрэ хадаа эхынгээ 39 наһатай байхада гараһан байна.

Гайхамшагта хирург Н. И. Пирогов Москвагай түшэмэд айлай бүлэ дотор түрэһэн гушадахи үхибүүниинь байһан юм.

(«Здоровье» журналһаа).

ЗАМБИ ТҮБИИН ЗҮГ ЗҮБХИС БҮХЭНҺӨӨ

ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН РАДИО

Тамперэдэхи В. И. Ленинэй музейн 20 жэлэй ой

ХЕЛЬСИНКИ, январиин 19. (ТАСС-ай корреспондент В. Ершов иигэжэ дамжуулна:

Тампере городой хүдэлмэришэнэй гэртэ Владимир Ильич Ленинэй дурасхаалта музейн нээгдэһээр январиин 21-дэ 20 жэл гүйсэхэнь. Эндэ 1905 оной декабриин 25-һаа 30 хүрэтэр большевигүүдэй бүхэроссин нэгэдэхи түүхэтэ конференци В. И. Ленинэй хүтэлбэреэр болоһон юм.

Үнгэрһэн 20 жэлэй турша соо музейдэ 129 мянга шахуу хүн ороһон байна. Түрүүшын жэлнүүдтэ финскэ эрхэтэд музейдэ гол түлэб ородог байһан юм. Гэбэшье һүүлэй үедэ хариин оронуудһаа ерэһэн хүн зон эндэ олоор ородог болоо. Жэшээлхэдэ, нёдондо жэлдэ музейдэ ороһон 10 мянга шахуу хүнэй 4 мянга гаранинь Финляндиһаа холын оронуудай — Хитадай, Японой Африкын оронуудай, Австралиин, Саудовска Аравиин эрхэтэд байгаа гээд музейн директор Арви Лааксо хөөрэнэ.

Музей соо лекци хөөрэлдөөнүүд хододоо үнгэргэгдэдэг, үдэшэнүүд эмхидхэгдэдэг, кинофильмүүд харуулагдадаг. Музей элдэб оронуудтай, илангаяа Советскэ Союзтай бэшэг абалсажа байдаг.

Совет океанографуудай амжалта

ВАШИНГТОН, январиин 19. (ТАСС). Далай, океануудые шэнжэлэлгын талаар Советскэ Союз Холбоото Штадуудые нилээд ехээр ахижа гаранхай гээд конгрессмен Роджерс (Флорида штадһаа демократ) үсэгэлдэр эндэ мэдүүлээ. Тэрэ СССР-һээ һаяхан бусажа ерээ. США-гай конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын худалдаа наймаанай флодой болон загаһа барилгын асуудалнуудай талаар комиссиин делегациин составта орожо, тэрэ СССР-тэ аяншалһан байгаа.

Далайн гүн гүнзэгые шэнжэлхэ талаар совет эрдэмтэдэй угаа ехэ амжалта түйлаһые тэмдэглэхэ зуураа, өөрынгөө научна программые үргэдхэхыень, Советскэ Союзые хүсэхэ һэдэлгэ гаргахыень конгрессмен Холбоото Штадуудые уряалаа.

Залуушуулай фестиваль сентябрьда болохоор хараалагдаба

ВЕНЭ, январиин 19. (ТАСС). Залуушуулай болон студентнүүдэй бүхэдэлхэйн юһэдэхи конгресс Аккрада—бэеэ даанхай Ганын ниислэлдэ энэ оной сентябрьда болохо гээд фестивальда бэлэдхэл хэхэ уласхооронды комитедэй шиидхэбэри соо хэлэгдэнэ. «Һанал нэгэдэлгэ, эб найрамдал, хани барисаан» гэһэн уряатайгаар фестиваль үнгэргэгдэхэ юм.

Японой социалис партиин съезд нээгдэбэ

ТОКИО, январиин 19. (ТАСС). Японой социалис партиин ээлжээтэ 27-дохи съезд мүнөөдэр ниислэлэй «Кудан Кайкан» гэжэ зал соо нээгдээ. Съездын хүдэлмэридэ 580 делегат хабаадана.

Партиин 1966 ондо хэхэ ажал ябуулгын программые съезд зүбшэн хэлсэхэ, партиин хүтэлбэрилхы органуудые һунгаха байна. Вьетнамда США-гай хэжэ байһан ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн, юумын сэнгэй ургалтада эсэргүүсэн, парламентые тараахын, бүгэдэ ниитын һунгалта үнгэргэхынь түлөө тэмсэхэ уряатайгаар съезд үнгэржэ байна.

Вьетнам арадай үнэн зүрхэнэй баясхалан

ХАНОЙ, январиин 19. (ТАСС). ДРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй ээлжээтэ заседани эндэ болоод, үсэгэлдэр дүүрэбэ. Вьетнамда США-гай хэжэ байһан ээрхэг түримхэй ябуулгаһаа уламжалан, СССР-эй Верховно Советэй хэһэн мэдүүлгэ тухай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Нгуен Сиен суглараашадта элидхэжэ үгөө. КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, секретарь А. Н. Шелепин түрүүтэй Советскэ Союзай делегаци энэ мэдүүлгэ тухай саг үргэлжын комитедтэ дамжуулһан байгаа. Америкын ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн тэмсэжэ байһан вьетнам арадые хүсэтэ ехээр дэмжэжэ байһанайнь түлөө аха дүү совет арадта, КПСС-тэ, СССР-эй Верховно Советтэ, Советскэ правительствада вьетнам арадай, ДРВ-гэй Национальна суглаанай зүгһөө саг үргэлжын комитет үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө.

Хани ёһоной харилсаа хүгжөөхэ замаар

ДЕЛИ, январиин 19. (ТАСС). Өөһэдынгөө ажал ябуулга эрхилхэдээ, Ташкентскэ Декларациин 4-дэхи пунктые хүтэлбэри болгохо гэһэн шанга заабари хилын саанахи өөрынгөө бүхы түлөөлэлгын зургаануудта үгэһэн инструкци Индиин правительство хэблэн гаргаа гээд ПТИ агентство дамжуулна. Бэе бэедээ харша идхалгануудые хэхэеэ болихые, тэдэнэй хоорондо хани ёһоной харилсаа хүгжөөлгэдэ туһалхаар мэдээсэлнүүдые бүри олоор абалсажа байхые Инди Пакистан хоёрые уряалһан уряа дурсагдаһан пункт соо найруулагданхай. Мүн лэ иимэ заабари Индиин бүхы гүрэнэй хэблэлнүүдтэ, пропагандын органуудта үгтөө гээд мэдээсэл соо хэлэгдэһэн байна.

Патриодуудай амжалта

ХАНОЙ, январиин 19. (ТАСС). 1965 ондо Урда Вьетнамда дайсанай 167.500 солдат, тэрэ тоодо 19.200 американецууд алуулһан, шархатаһан, плендэ абтаһан байна. Туһамаршадай армиин 60.000 солдат зугадаһан гү, али Национальна сүлөөрэлгын фронтын тала руу ороһон байна. Энээн тухай Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командованиин түлөөлэгшын коммюнике соо мэдээсэгдэнэ гээд «Освобождение» агентство дамжуулна. Шанга байлдаануудай үедэ дайсанай 52,тэрэ тоодо америкын юһэн батальонии патриодууд усадхаа, 1.337 самолёдые буудажа унагаагаа, гэмтээгээ, 80 гаран дайшалхы корабльнууд болон катернуудые уһанда шэнгээгээ гээд коммюнике соо хэлэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ Вьетнамда американ сэрэгүүдэй тоогой ехээр олон болгодоошье һаань, 1964 онойхитой сасуулбал зургаа үлүүтэй дахин олон хүн хүлһөө буулгагдаһан, хоёр үлүүтэй дахин олон дайшалхы техникэ гэмтээн усадхагдаһан байна.

Урда Вьетнамда юумэнэй сэн хүндэрнэ

ЛОНДОН, январиин 19. (ТАСС). Урда Вьетнамда хэрэглэлэй эд бараанай сэн үнгэрэгшэ һарада дунда зэргээр 30 процентээр хүндэрөө. Энээн тухай Рейтер агентствын корреспондент Сайгонһоо мэдээсэнэ.

Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй сэн 50 шахуу процентээр нэмээ.

Нигеридэхи байдал

Генерал-майор Агийи Иронси гэгшын толгойлдог Нигериин шэнэ федеральна правительство орон дотор ёһо гурим тогтоохо алхамуудые хэжэ эхилээ.

Лагосой радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Нигериин дүрбэн областиин сэрэгэй губернаторнуудые правительство үсэгэлдэр томилоо. Эдэ сэрэгэй губернаторнууд федеральна республикын хуби болодог областьнуудые урбалтын урда тээ толгойлжо байһан премьер-министрнүүдэй үүргые үнэндөө дүүргэхэ байна.

Бүхы Нигери дотор газетэ тараалгаар тогтоогдоһон бүхы хорилтонууд болюулагдаа гээд правительствые толгойлогшо Агийи Иронсиин үсэгэлдэр радиогоор дамжуулһан мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Тушаалнуудаа орхиһон Нигериин армиин офицернүүдые өөһэдынгөө уялга дары дүүргэжэ орохыень тэрэ уряалаа.

Баруун Нигеридэ ёһо гуримай дахяад эбдэгдэжэ байһан тухай мэдээсэлнүүд тушаа тогтоходоо, эдэ гуримгүй ябадал дары түргэнөөр болюулагдаха ёһотой гэжэ Агийи Иронси тэмдэглээ.

КОТОНУ, январиин 19. (ТАСС). Нигериин федеральна сэрэгэй правительствые толгойлжо байһан генерал-майор Агийи Иронси гэгшые хорлохо һэдэлгэ Нигеридэ хэгдээ гэһэн мэдээсэл үсэгэлдэр эндэ абтаа.

Эдэ мэдээсэлнүүдэй ёһоор пистолет буугаар зэбсэгжэһэн армиин офицер Агийи Иронси гэгшые буудаха зорилгоор харуул соогуурнь сүмэрэн орохо һэдэлгэ хэһэн аад, харин генерал-майорой харуулшадаар хаһа саг соогоо баригдаһан байгаа.

Премьер-министр Балева гэгшэтэй хамта урдын Нигериин финансын министр Окотие-Эбо гэгшые восстани хэгшэд хулгайлан абаашаһан байгаа. Зүгөөр Баруун Нигериин Абеокута город шадар тэрэ алуулһан байгаа, бэень олдоо гээд бусад мэдээсэлнүүд соо заагдана.

Хорилто болюулагдаба

ДЕЛИ, январиин 19. (ТАСС). Инди Пакистан хоёрой хоорондо арсалдаа тулалдаанай эхилһэнэй һүүлээр жэжэ олзоборилгын промышленностиин предприятинуудта үнгэтэ металл үгэлгэ хоригдоһон байгаа. Энэ хорилтые Индиин правительство болюулаа гээд ПТИ агентство мэдээсэнэ. Хоёр ороной экономикын амгалан ёһоной һалбаринуудай саашадаа хүгжэхэ хараа зам нээжэ үгэһэн Ташкентскэ Декларацида гар табигдаһанай ашаар иимэ хэмжээн абтаһан байна.

Рио-де-Жанейрэ штадта үер болобо

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРЭ, январиин 19. (ТАСС). Дүрбэн үдэрэй турша соо һалхи шуурганай болохотой хамта Рио-де-Жанейрэ штадай хүн зон уһанай үертэ дайрагдаа. Аадар бороогой ехээр ороһонһоо Параиба мүрэн халижа, штадай 17 город, һуурин газар уһанда абтаа.

Заануудай добтолго

Замбиин гандажа хатаһан полинууд дээрэ бороо ехээр орожо, тарияашадые баясуулхатаяа хамта, тэдэндэ шэнэ гай түбэг ушаруулаа. Юуб гэхэдэ, бороогой һүүлээр поли дээрэхи тарияанай үдхэн һайнаар ургажа, заануудай анхарал татаһан байна. Ороной Хойто талын районуудта гаража ерэһэн һүрэг олон заанууд тарилгые гэшхэжэ, эдижэ усадхана. Эдэ һүрэгүүд тарияашадай ами наһандашье аюул тохёолдуулна. Ороной хойто областьнуудта туристнуудай аяншалга хоригдоо.

(ТАСС).

Расис үсөөнхидэн ударидагша Ян Смит Урда Родези бэеэ даанхай байдалтай болобо гэжэ худал хуурмагаар соносхоһон байгаа. Энээндэнь Африкын арадууд ехээр зэвүүрхэв. Бүгэдын һанамжын ёһоор Урда Родезиин хуули бусын правительствада эсэргүү эрид шанга хэмжээнүүдые Англи абанагүй. Британска арсаланай эдэбхи багатай байһанай шалтагаанинь немец уран зураашан Петер Диттрих эли тодоор харуулна.

Һабарнуудынь уяатай... Урда Родезиин предприятинуудта Англиин капитал угаа ехээр оруулагданхай ха юм.

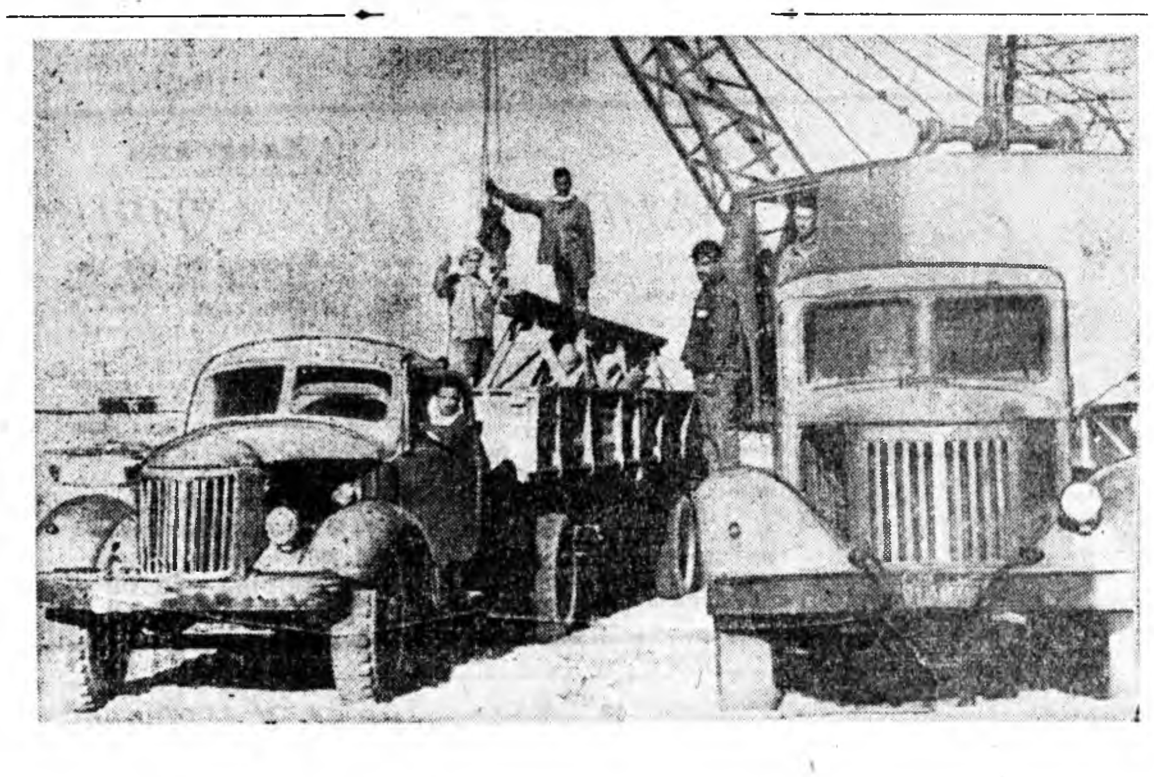

Зүүн-Хойто Сиридэ совет нефтьшэд бэдэрэлгын ехэ хүдэлмэри хэжэ байнхай. Тэдэнэй үрэмдэн малтаһан 14 скважинын 10-һаань нефть хүсэтэйгөөр сорьёлон гараа. Нефть бэдэрэн олохо талаар хоёрдохи хэлсээн Дамаскда һаяхан баталагдаа. Совет мэргэжэлтэдэй туһаламжатайгаар бэдэрэн олдоһон нефтиин нөөсэ ороной хэрэглэмжые хүсэдөөр хангахаһаа гадна, нефть газаашань худалдаха арга Сиридэ олгохо юм. Зураг дээрэ: үрэмдэлгын газарта асарагдаһан түхеэрэлгэнүүд.

ТАСС-ай фотохронико.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: республика дотор барилгын хүдэлмэри гуримшуулха тухай түрүү бэшэг; «Партиин XXIII съездые угтуулан» гэһэн гаршаг доро баярта мэдээсэлнүүд; «Мастер луговод А. И. Батышевай үүсхэлые дэмжэе» гэһэн гаршаг доро М. Максимовай «Боломоор газарнуудые бултыень уһалая» гэһэн корреспонденци; ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: арадай хиналтын хуудаһан. Энэ хуудаһанда Б. Семеновой «Арадай хинагшад», Г. Булгаковой «Элэбхитэйтэ түшэглэн», Ц. Улымжиевэй «Тракторна прицепээр центнер ороохо» гэһэн статьянуудые уншагты.

Гурбадахи хуудаһанда: П. Аргюнинай «Амарай сазан Байгалда нютагжаа» гэһэн статья, Совет засагай тогтоһоор 50 жэлэй ойдо зорюулан, Владимир Кондратьевай «Ородой революциие хамгаалан» гэһэн статья; хилын саанахи һонинууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Елена Дементьевагай (АПН) «романтикын наһан» гэжэ корреспонденци; «Бэеынгээ элүүрые наринаар сахижа яба» гэһэн гаршаг доро суглуулагдаһан материалнууд.

Сагай уларил

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай сагай уларил иимэ байхаар хүлеэгдэнэ:

гол түлэбтөө сэлмэг байха. саһан орохогүй. Балай һалхилхашьегүй. Республикын хойто талаар 29—34, урда талаар 24—29. Улаан-Үдэдэ һүниндөө 37—39, үдэртөө 27—29 градус хүйтэн байха.

Январиин 22—23-най үдэрнүүдтэ мүн лэ сэлмэг байха, саһан орохогүй. Һулаханаар һалхилха. Нүгөөдэр һүниндөө 38—43, үдэртөө 28—33, саада үдэрынь 23—28, һүниндөө 31—36 градус хүйтэн болохо.

Редакторай орлогшо
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров в писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н03359. Зак. № 43.